

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ბრძანება № 2077 — შრომის დისციპლინის მოწესრიგების შესახებ	2	დვირის და კორტანეთის სკოლების გამორკვევის შედეგების შესახებ	18
2. ტიპური შინაგანაწესი დაწყებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის მუშაკათათვის	4	5. ბრძანება — ჩხარის რაიგანათლების განყოფილების მუშაობის შესახებ	22
3. ინსტრუქცია — კურსდამთავრებულთა მოწმობა ატესტატების, გადასაყვანი მოწმობებისა და ქების სიგელის დაბეჭდვის, შენახვის, გაცემისა და ანგარიშგების შესახებ	13	6. მიღების წესები სსრ კავშირის უმაღლეს სასწავლებლებში 1939 წლისათვის	26
4. ბრძანება — ბორჯომის რაიონის — ყვიბისის, დვირის და კორტანეთის სკოლების გამორკვევის შედეგების შესახებ	2	7. მიღების წესები სსრ კავშირის პედაგოგიური ინსტიტუტის და უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე 1939 წლისათვის	29

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ა № 2077

განათლების სახალხო კომისარიატისაღმი

1939 წლის 8 მაისს

შრომის დისციპლინის მოწესრიგების შესახებ.

„შრომის დისციპლინის მოწესრიგების, სახელმწიფო სოციალური დაზღვევის პრაქტიკის გაუმჯობესებისა და ამ საქმეში ბოროტმოქმედებებთან ბრძოლის ღონისძიებათა შესახებ“ სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს, საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრ. კომიტეტისა და საკავშირო პროფსაბჭოს 1938 წლის 28 დეკემბრის დადგენილების შესრულების შემოწმების შედეგად აღვნიშნავ:

მიუხედავად იმისა, რომ დადგენილება დროულად იქნა განხილული და განმარტებული აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტ. ოლქის განსაკომებლის, განათლების საქალაქო და სარაიონო განყოფილებათა და სკოლების სახით; მიუხედავად იმისა, რომ დამუშავდა და მიეცა ადგილებს ყველა საჭირო მითითებანი სამუშაოზე დროულად გამოცხადების, სამუშაოს უმიზეზოდ დატოვების აღრიცხვის, უმიზეზოდ გამცდენების სამუშაო ადგილიდან გადაყენების, განათლების ორგანოებსა და სკოლებში მუშაობის დაწესებულ ვადებში დაწყებით, დისციპლინის დამრღვევთა წინააღმდეგ შესაფერისი ზომების დროულად მიღებისა და სხვათა შესახებ, დღემდე, როგორც ეს შემოწმებამ დადასტურა, ზოგან ადგილი აქვს მთელ რაჯ დანაშაულებრივ ზასიათის ნაკლოვანებებს.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს, საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრ. კომიტეტისა და საკავშირო პროფსაბჭოს ისტორიული დადგენილებების განუხრედალ გატარების საქმისადმი არასაქმიანი და გულგრილი დამოკიდებულება უპირველეს ყოვლისა გამოიხატა იმაში, რომ ზოგიერთ რაიონში ასხნა-განმარტებითი მუშაო-

ბის გაუშლელობის და სკოლებზე სისტემატური ზედამხედველობის საქმის მოუგვარებლობის შედეგად დღემდე კვლავ აქვს ადგილი მასწავლებელთა ხშირ დაგვიანებადაკლების არა ურთხა და ორ შემთხვევას და ამის შედეგად მოხსნისა და გადაჯგუფების შემთხვევებს (ხაშკიჩეთის, ზუგდიდის, ბორჯომის, ლიუქსემბურგის რაიონები).

დღემდე მოუგვარებელია თანამშრომელთა დასწრება-დაკლება-დაგვიანების აღრიცხვის საქმე ზოგი რაიონის განათლების განყოფილების პედაგოგიური კაბინეტების აპარატებისა და სკოლების სახით და ყველგან არ არის აღრიცხვისათვის გამოყოფილი სპეციალური პირები (ლაგოდეხის, ჩხარის, კასპის რაიონები).

მთელ რიგ სკოლებში ადგილი აქვს მეცადინეობის არა თავის დროზე დაწყებასა და დამთავრებას (ამბროლაურის რაიონის ს. მუხლის დაწყებითი სკოლა, ყარაიას რაიონის ს. გოფნუსტალის დაწყ. სკოლა, ყაზბეგის რაიონის სოფ. ფარუქიხისა და ახალციხის დაწყებ. სკოლები, სტალინის რაიონის ს. თამარაშენის დაწყ. სკოლა და სხვ.). ამგვარი დაუშვებელი მდგომარეობის აღკვეთის მიზნით ვბრძანებ:

1. განათლების სარაიონო და საქალაქო განყოფილებებმა გააძლიერონ ასხნა-განმარტებითი მუშაობა, სისტემატურა და კონკრეტული ზედამხედველობა დააწესონ სკოლებზე, განამტკიცონ სკოლების ხელმძღვანელთა და მასწავლებელთა პასუხისმგებლობა და დისციპლინის დარღვევის შემთხვევაში დაუგვიანებელი მიიღონ კანონით გათვალისწინებული ყველა ზომა.

2. აფხაზეთის და აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტ. ოლქის განსახკომებმა და განათლების სარაიონო და საქალაქო განკოფილებებმა ათი დღის ვადაში დააზუსტონ საკუთარი აპარატის შინაგანაწესები, გაითვალისწინონ მათში თითოეული ოქმაკის უფლება-მოვალეობანი და ზუსტად განსაზღვრონ მუშაობის დაწყების, შესკენებისა და დამთავრების დრო და მტკიცე კონტროლი დააწესონ შინაგანაწესის განუხრეულად გაჭრებაზე

3. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს სამუშაოზე გამოცხადების და სამუშაოდან წასვლის დაწესებულ ფორმებს მიხედვით აღრიცხვის საქმეს. ამ მიზნით სახალხო განათლების ყველა იმ დაწესებულებებში, სადაც ეს დღემდე კიდევ არ არია გატარებული, გამოყოფილ იქნას სპეციალური პირები.

4. შემოღებულ იქნას განსახკომის სისტემაში შემაველ ყველა სახის დაწყების, არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლებში და პედსასწავლებლებში სკოლის შინაგანაწესი.

5. დაწესდეს, რომ შინაგანაწესს ადგენს სკოლის დირექტორი (გამგე) პროფორგანოებთან შეთანხმებით, ამტკიცებს შრომის ინსპექტორი და იგი სავალდებულოა სკოლის ყველა მუშაკისათვის.

6. შინაგანაწესის შედგენისას სკოლებმა იხელმძღვანელონ ამ ბოძახედასა და დარღვევების დასაწესების და საქ. სსრ განსახკომის და საქ. დაწესებით და საშუალო სკოლის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრ. კომიტეტის მიერ დამტკიცებული „დაწყებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის მუშაკთათვის ტიპური შინაგანაწესით“, ამასთან გაითვალისწინონ ყველა ის ცვლილებანი და დამატებანი, რაც ადგილობრივ პირობებს შეესაბამება.

7. საქ. სსრ განსახკომისა და დაწესებით და საშუალო სკოლის მუშაკთა ცენტრალური კომიტეტის მიერ დამტკიცებული „დაწყებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის მუშაკთა ტიპური შინაგანაწესის“, ფართოდ გაცნობის მიზნით ყველა სკოლამ მოაწყოს მისი ფართოდ განხილვა პედაგოგიური საბჭოების სპეციალურ სხდომებზე.

8. შინაგანაწესების შედგენა-დამტკიცება ყველა სკოლაში დამთავრდეს აწ 20 მაისამდე. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ და სამხრეთ ოსეთის ავტ. ოლქის განათლების სახ. კომისარიატებმა და განათლების საქალაქო და სარაიონო განყოფილებებმა კონკრეტული დახმარება გაუწიონ სკოლებს ამ მხრავ და დროულად უზრუნველყონ შინაგანაწესების ხარისხიანად შედგენის საქმე.

საქ. სსრ განათლების სახ. კომისარი
ბ. კინაძე

დამტკიცებულია სსრ განსახკომის მიერ საქართველოს სარ დაწეებითი და საშუალო სკოლების მუშაკთა პროფკავშირის ც/კომიტეტის პროზიდუმიტან შეთანხმებით.

სსრ განათლების სახალხო კომისარი გ. კიკნაძე

სსრ დაწეებითი და საშ. სკოლ. მუშაკ. პროფკავშირის ც/კომიტეტის თავმჯდომარე ალ. მურუსიძე

1939 წ. 8 მაისი
ქ. თბილისი

ზიკიუკი შინაგანანესი

საბ. სსრ დაწმებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის მუშაკთათვის

I. ზოგადი დებულებანი

§ 1. მოცემული შინაგანაწესის მიზანია თითოეულ სკოლაში დაამყაროს მტკიცე შრომის რეჟიმი, რომელმაც უნდა უზრუნველყო:

ა) შრომის სოციალისტური ორგანიზაციის ფორმების და მეთოდების განვითარება და სკოლის კოლექტივის მთლიანად და თითოეული მისი წევრის შრომისადმი სოციალისტური დამოკიდებულება.

ბ) თითოეულ სკოლაში მუშაობის ნორმალური მიმდინარეობა სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობაში საუკეთესო ხარისხობრივი მაჩვენებლების მიღწევის მიზნით.

გ) შრომის დისციპლინის განმტკიცება და სკოლის თითოეული მუშაკის მოვალეობის ზუსტად განსაზღვრა.

დ) სკოლის მუშაკებისათვის შრომის საუკეთესო და ჯანსაღი პირობების შექმნა.

§ 2. ეს განაწესი ტიპური საჯ. სსრ განსახკომისადმი და მისი ადგილობრივი ორგანოებისადმი ქვემდებარე დაწეებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლებისათვის.

§ 3. მოცემულ წესების განსავითარებლად და დასამატებლად, სკოლის დირექტორები და გამგეები შრომის კანონთა კოდექსის

54-ე მუხლის შესაბამისად ამ წესების საფუძველზე დაამუშავებენ შინაგანაწესს თავისი სკოლებისათვის, სკოლის მუშაობის პირობების მიხედვით (ქალაქის, სოფლის, მრავალკომპლექტიანი, ერთკომპლექტიანი სკოლა, ერთცვლიანი და ორცვლიანი სკოლა).

სკოლის შინაგანაწესს სკოლის დირექტორი უთანხმებს ადგილობრივ პროფორგანიზაციას და მას ამტკიცებს საქ. დაწე. და საშ. სკოლის მუშაკთა კავშირის რაიკომის შრომის უფროსი საზოგადოებრივი ინსპექტორი.

§ 4. შინაგანაწესი, ხელმოწერილი სკოლის დირექტორის (გამგის) და დაწეებითი და საშუალო სკოლის მუშაკთა კავშირის ადგილობრივი კომიტეტის თავმჯდომარის და დამტკიცებული შრომის ინსპექტორის მიერ, გამოიყრება თითოეულ სკოლაში თვალსაჩინო ადგილზე.

§ 5. შინაგანაწესი სავალდებულოა სკოლის ყველა მუშაკათათვის.

§ 6. შინაგანაწესის დარღვევა ან შეუსრულებლობა გამოიწვევს სათანადო სასჯელს, აღნიშნულს მოცემული ტიპური განაწესის 36-ე კარში.

§ 7. სკოლის არც ერთ მუშაკს არ შეუძ-

ლია თავი იმართლოს შინაგანაწესის არ-
კოდნით.

§ 8. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებუ-
ლებულია სკოლაში დადგენილი შინაგანაწესი
გააცნოს სამუშაოზე ახლად მოსულ თითოე-
ულ მასწავლებელს და სკოლის ადმინისტრატ-
ტიულ—ტექნიკურ მუშაკს.

II. სკოლის მუშაკთა სამუშაოზე მიღების და დათხოვნის წესი

§ 9. სკოლის ადმინისტრაციულ—სასწავ-
ლო პერსონალის, მასწავლებლებს და სკო-
ლის ექიმის დანიშვნა-დათხოვნა წესრიგდე-
ბა მომქმედი კანონმდებლობით.

§ 10. სკოლის ბიბლიოთეკარი, მწე და
ტექნიკური პერსონალი—(საქმის მწარმოებე-
ლი, დამლაგებელი, მეზოვე, ცეცხლფარე-
ში და სხვა) ინიშნება და იხსნება დირექტო-
რის (გამგის) მიერ.

სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ სკოლის
მონაგარიშე (ბუხჰალტერი) ინიშნება და
იხსნება განსაკომის მიერ, ხოლო ადგილობ-
რივ ბიუჯეტზე მყოფ სკოლის მონაგარიშე
(ბუხჰალტერი)—განათლების განყოფილების
მიერ.

§ 11. სკოლის დირექტორს (გამგეს) სამუ-
შაოზე ახალი პირების მიღება შეუძლია მხო-
ლოდ მათ მიერ შრომის წიგნაკის და პას-
პორტის წარდგენის შემდეგ, ხოლო იმ ად-
გილებში, სადაც პასპორტი არ არის შემო-
ღებული,—სახლის მმართველობის ან სოფ-
ლის საბჭოს მიერ გაცემული ცნობის მიხედ-
ვით.

ის პირები, რომლებიც პირველად იწყებენ
მუშაობას, ვალდებული არიან, შრომის წიგ-
ნაკის ნაცვლად, წარადგინონ. ცნობა, გაცე-
მული სახლის მმართველობის, ან სოფლის
საბჭოს მიერ, მათი უკანასკნელი საქმიანო-
ბის შესახებ. ის პირები, რომელთაც დაამ-
თავრეს უნივერსიტეტები, პედაგოგიური,
სამასწავლებლო ინსტიტუტები და პედაგო-
გიური სასწავლებლები და იგზავნებიან სკო-
ლაში სამუშაოდ, ვალდებულნი არიან წარა-
დგინონ სამივლინებო მოწმობები (საგზურ-
ებში).

§ 12. იმ პირებზე, რომლებიც პირველად

იწყებენ მუშაობას, შრომის წიგნაკები შე-
სებულ უნდა იქნენ მათი სამუშაოზე მიტყუ-
დან არა უგვიანეს -5 დღისა.

იმ პირებზე, რომლებიც სკოლაში შეთავ-
სებით მუშაობენ, შრომის წიგნაკები შეიკ-
სება მხოლოდ მათი ძირითადი სამუშაო ად-
გილის მიხედვით. სკოლების ადმინისტრაციულ
პერსონალის და მასწავლებელთა შრომის
წიგნაკები ინახება გან. განყოფილებაში, ხო-
ლო დანარჩენი მუშაკების სკოლის ადმი-
ნისტრაციისათან ცეცხლგამძლე შიგნით ან
ყუთში. მომუშავეს სამსახურიდან დათხოვ-
ნისას, ან სხვა სამუშაოზე გადასვლისას,
წიგნაკი მიეცემა მათ ხელზე.

§ 13. თითოეულ მუშაკზე (გარდა სკოლის
ადმინისტრაციულ-პედაგოგიურ პერსონალი-
სა) მისი მუშაობის დაწყების ნომენტიდან
სკოლაში სდგება პირადი საქმე. მასწავლებ-
ლისა და სკოლის ადმინისტრაციულ პერსო-
ნალის პირადი საქმეკი სდგება განათლების
განყოფილებაში. პირადი საქმე ადმინისტრა-
ტიულ-პედაგოგიურ პერსონალის უნდა შე-
იცავდეს სანატორო-კონტორის მიერ დამოწ-
მებულ განათლების დამადასტურებელ სა-
ბუთების ასლებს, მოცემულ სკოლაში და-
ნიშვნის შესახებ განსაკომის ბრძანებას,
ოქმის ამონაწერს მათთვის პერსონალური
წოდების მინიჭების შესახებ, ავტობიოგრა-
ფიას და საადრიცხვო ბარათს.

§ 14. მუშაკები, რომლებიც სკოლიდან
თავის ნებით მიდიან, ვალდებული არიან
ამის შესახებ გააფრთხილონ სკოლის დირექ-
ტორი (გამგე) ერთი თვით ადრე.

§ 15. სკოლის მუშაკის (ადმინისტრაციულ-
პედაგოგიურ პერსონალის და მონაგარიშის-
ბუხჰალტრის გამოკლებით) სამუშაოზე მი-
ღება ან მისი სამუშაოდან განთავისუფლე-
ბა ფორმდება სკოლის დირექტორის (გამ-
გის) მიერ მის განკარგულებაში წიგნში
და შრომის წიგნაკში შეტანის და პასპორტ-
ში აღნიშვნის გზით.

მასწავლებლის მიღება და დათხოვნა სწარ-
მოებს იმ წესის დაცვით, რაც გათვალისწი-
ნებულია სსრკ სასკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ)
ცეკის 1936 წლის 10 აპრილის დადგენილე-
ბით.

§ 16. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია დაწყებითი და საშუალო სკოლის მუშაკთა კავშირის ადგილობრივ (სოფლის) კომიტეტს აცნობოს სკოლის მუშაკთა მიღებისა და დათხოვნის შესახებ არა უგვიანეს სამი დღისა—მათი მიღებისა და დათხოვნის შემდეგ.

III. შრომის განაწილი და მომუშავეთა მოვალეობანი

§ 17. მეცადინეობა სკოლაში იწყება . . . საათზე და მთავრდება საათზე.

ორცვლიანი მეცადინეობის დროს ცვლებს შორის დადგენილია სველდებულ შესვენება არა ნაკლებ ერთი საათისა.

§ 18. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია უზრუნველყოს სკოლის ყველა მუშაკთა სამუშაოზე გამოცხადების და წასვლის ზუსტი რეგისტრაცია.

არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლებში მომუშავეთა სამუშაოზე გამოცხადების და აგრეთვე წასვლის რეგისტრაციას აწარმოებს სკოლის საქმის მწარმოებელი განსაკუთრებულ ჟურნალში, რომელიც ინახება სკოლის კანცელარიაში. ჟურნალი ყოველდღიურ განსაზღვრულ საათებში საქმის მწარმოებლის მიერ წარედგინება პირადად სკოლის დირექტორს.

დაწყებით სკოლაში მასწავლებელთა და სხვა მუშაკთა სამუშაოზე გამოცხადების და წასვლის აღრიცხვა სწარმოებს სკოლის გამგის მიერ სარეგისტრაციო რეგულში.

§ 19. სკოლის თითოეულ მუშაკს სამუშაო საათებში სამუშაოდან წასვლა შეუძლია სამსახურის საქმეების, ავადყოფობისა ან სხვა საპატიო მიზეზის გამო მხოლოდ სკოლის დირექტორის (გამგის) ნებართვით.

§ 20. თითოეულ მასწავლებლისათვის ყოველდღიურად სველდებულ სასწავლო საათების რაოდენობა განისაზღვრება სკოლის სასწავლო გეგმით სამუშაო დროის არსებული ნორმების ფარგლებში და გაფორმდება გაკვეთილების მტკიცე ცხრილის სახით.

სამუშაო დღის ხანგრძლივობა როგორც ექვსდღიან სამუშაო კვირაში, ისე შეი-

დლიან კვირაში დადგენილია: გონებრივად მომუშავე მუშაკებისათვის (ბიბლიოთეკარი, საქმისმწარმოებელი, მოანგარიშე და სხვ.)⁶ 1:2 საათი დღეში სადილსათვის 1/2 საათის დასვენების ჩათვლით; ფიზიკური შრომის მომუშავეთათვის და უმცროსი მომსახურე-პერსონალისათვის (დამლაგებელი, შიკრიკი, დარაჯი და სხვ.) 8-საათი დღეში, დასვენების ჩათვლელად.

კანცელარიის ტექნიკური და სამეურნეო ხაზით მომუშავეთათვის მუშაობის გრაფიკი მუშავდება სკოლის დირექტორის მიერ ადგილკომთან (სოფლკომთან) შეთანხმებით და გაიკრება თვალსაჩინო ადგილზე.

შენიშვნა: სამუშაო დღის ხანგრძლივობა ფიზიკური შრომის მომუშავეთათვის და უმცროსი მომსახურე პერსონალისათვის შეიღწეა სამუშაო კვირაში ყოველკვირული დასვენების და რეგულაციური დღესასწაულების წინდღით; არ უნდა აღემატებოდეს ექვს საათს.

§ 21. მასწავლებლის დამატებითი დატვირთვა, გარდა მორიგეობისა დასვენების დროს და სასკოლო ორგანიზაციებში მუშაობისა, რაც გათვალისწინებულია ამ ტიპური განაწესის მე-23-წ-ში, არ შეიძლება ტარდებოდეს მასწავლებლისათვის კანონით დადგენილ სასწავლო სამუშაო დღის გავრძელების ხარჯზე.

მოწვევა სკოლის მუშაკების გაკვეთილების დაწყებამდე სკოლაში გაკვეთილებისათვის სასწავლო მასალის მოსამზადებლად და მორიგეობისათვის და მოსწავლეთა სკოლაში გამოცხადებაზე მეთვალყურეობისათვის შესაძლებელია მხოლოდ სკოლის მუშაკთა საერთო კრების დადგენილებით და არა სკოლის ადმინისტრაციის განკარგულებით.

საერთო კრების დადგენილებათა დარღვევის შემთხვევაში პროფკავშირის ადგილობრივი (სოფლის) კომიტეტები დადგენილების დამრღვევთა მიმართ გამოიყენებენ საზოგადოებრივი ზემოქმედების სათანადო ზომებს.

შენიშვნა: I—IV კლასების და აგრეთვე უფროსი კლასების მასწავლებლები, რომლებიც ერთსა და იმავე დროს არიან კლა-

სის ფასიანი ხელმძღვანელები, ვალდებულნი არიან თავის სამუშაო დღეებში სკოლაში გასწიონ მორიგეობა სკოლის ადმინისტრაციის მიერ დადგენილ საათებში თავისი საწარმოო სამუშაოს შესრულების წესით.

§ 22. ყოველკვირული დასვენების დღით სარგებლობის დრო და წესი იმ მუშაკათათვის, რომელთა მუშაობა აუცილებელია არასამუშაო დღეებშიც (ცეხლფარეში, დარაჯი, მეფხოვე) წესდება სკოლის დირექტორის (გამგის) მიერ შედგენილი და შემფასებელ - საკონფლიქტო კომისიის მიერ დამტკიცებული სათანადო გრაფიკით. გამოუყენებელ დასვენების დღეების ნაცვლად მათ აუცილებლად მიეცემათ დასასვენებლად სხვა დღეები.

§ 23. მასწავლებლის მონაწილეობა სკოლის მიერ მოწვეულ სხვადასხვა კრებებზე და თათბირებზე წესდება სკოლის შინაგანაწესით.

აღნიშნული კრებები და თათბირები ტარდება მტკიცე კალენდარული გეგმის მიხედვით. სასკოლო ორგანიზაციების კრებები და თათბირები არ შეიძლება ტარდებოდეს გაკვეთილების ხარჯზე.

შენიშვნა: სკოლის პედსაბჰოს სხდომა მოიწვევა არანაკლებ ორისა სასწავლო მეოთხედის განმავლობაში, სასკოლო მშობელთა კრება არა ნაკლებ ერთისა სასწავლო მეოთხედში, საკლასო მშობელთა კრება—ერთხელ თვეში, საკლასო და მეთოდური საგნობრივი კომისიები სკოლაში და მასწავლებელთა ჯგუფური მეთოდური გაერთიანებანი ერთხელ თვეში.

§ 24. მეცადინეობა სკოლაში არ სწარმოებს დასვენების დღეებში, არდადგების დროს, დაწესებულ არასამუშაო დღეებში (დღესასწაულებში) და დასვენებების განსაკუთრებულ დღეებში (შვიდღიან სამუშაო კვირაში მომუშავეთათვის).

§ 25. ადმინისტრაციის მიერ დაკისრება მუშაკებზე რაიმე სამსახურბრვი დავალების სამუშაოდან თავისუფალ დროს, აგრეთვე დასვენების დღეებში, დღესასწაულებზე და დასვენების განსაკუთრებულ დღეებში,

ში, გარდა ამ წესდებაში აღნიშნულ სამუშაოსა, — დაუშვებელია.

შენიშვნა: 1. საზამთრო, საგაზაფხულო და საზაფხულო არდადგების დროს (შვებულებების დაწყებამდე და შვებულების დამთავრების შემდეგ) შეიძლება მასწავლებელი მოწვეულ იქნას სამუშაოდ სკოლაში მათი სასწავლო დატვირთვის შესაბამისად.

შენიშვნა: 2. დაუსწრებლად და ექსტრანად მოსწავლე-მასწავლებელთათვის დადგებილია დეკადაში 4 საღამო (გარდა დასვენების დღეებისა), აბსოლუტურად თავისუფალი ყოველგვარი არასასწავლო დატვირთვისგან სკოლაში და სკოლის გარეთ.

§ 26. სასწავლო დღის განმავლობაში პედაგოგებს ეძლევათ ათწუთიანი დასვენება პირველი, მესამე, მეოთხე და ჩუხუთე გაკვეთილის შემდეგ, ხოლო მეორე გაკვეთილის შემდეგ—30 წუთიანი შესვენება.

დანარჩენ მუშაკებისათვის დადგენილია 30 წუთიანი დასვენება სადილისათვის... დან. . . დე.

ქუთუმყოვარი ბავშვების პატრონ—დედებისათვის, თანახმად შრომის კანონის კოდექსის 134 მუხლისა, დადგენილია დამატებითი დასვენება სამუშაო დროის ხარჯზე. ამ დასვენებების ანაზღაურებით ამ მუშაკის ხელფასის მიხედვით.

შენიშვნა: დასვენების ხანგრძლივობა მეორე და მესამე გაკვეთილის შემდეგ შეიძლება დადგენილ იქნას 20-20 წუთით.

§ 27. დასვენების დროს მოსწავლეებს მიმსახურებას უწყვენ მორიგე მასწავლებლები. მორიგეების რაოდენობა და მორიგეობის წესი ყოველი დღისთვის წესდება სკოლის დირექტორის (გამგის) მიერ ადგილკომთან შეთანხმებით.

§ 28. სკოლის დირექტორს (განგეს) ეკისრება ერთპიროვნული სრული პასუხისმგებლობა სკოლაში მთელი სასწავლო-აღმზრდევლობითი მუშაობის სწორად დაყენებისათვის, სასწავლო რეჟიმისა და განაწესის დაცვისათვის, აგრეთვე მთელი მეურნეობის მდგომარეობისა და საქმის წარმოებისათვის. სკო-

ლის დირექტორის (გამგვის) ემორჩილება ამ სკოლაში ყველა მომუშავე პირი.

§ 29. სასწავლო ნაწილის გამგე სკოლის დირექტორის წინაშე პასუხისმგებელია სასწავლო-აღმზრდელითი მუშაობის სწორი ორგანიზაციისათვის, თითოეულა მასწავლებლის მიერ საქ. სსრ განსახკომის მიერ დაპტკიცებულ სასწავლო გეგმის და პროგრამის შესრულებისათვის.

სასწავლო ნაწილის გამგე სკოლის დირექტორის არყოფნის დროს ასრულებს მის მოვალეობას.

§ 30. მასწავლებელი პასუხისმგებელია სახალხო განათლების ორგანოებისა და სკოლის დირექტორის (გამგვის) წინაშე მოსწავლეთა ცოდნის ხარისხისა, სასწავლო გეგმის და სასწავლო პროგრამების შესრულებისა, მოსწავლეთა წარმატებისა და კლასიდან კლასში გადაყვანისათვის და მოსწავლეთა სწორად აღზრდისა და დისციპლინისათვის.

მასწავლებლები ვალდებული არიან იქონიონ მუშაობის გეგმა და გულმოდგინედ უმზადონ თვითოეული გაკვეთილისა და მეცადინეობისათვის.

§ 31. კლასის ხელმძღვანელი ვალდებულია ყოველდღიური მეთვალყურეობა გაუწიოს მოსწავლეთა სწავლებას და ყოფაქცევას, გაატაროს მოსწავლეთათვის სკოლის გარეუღონისძიებები და მოაწიოს საკლასო კრებუბი.

§ 32. სკოლის ბიბლიოთეკარი ვალდებულია მისტემატურად ავსებდეს ბიბლიოთეკას მოსწავლეთა და მასწავლებელთათვის და უზრუნველყოფს წიგნის ფონდის სრული დაცვა; უზრუნველყოფს ბიბლიოთეკის ოეგულარულად მუშაობა, აწარმოოს წიგნების აღრიცხვა ბიბლიოთეკაში, დანხარება გაუწიოს მოსწავლეებს საკითხავ წიგნების შერჩევაში, ასწავლოს მათ ბიბლიოთეკით სარგებლობა; წარმართოს მოსწავლეთა კითხვის საქმე და მასწავლებელთან ერთად აწარმოოს მუშაობა ბავშვებთან წაკითხული წიგნების გარშემო.

სკოლის ბიბლიოთეკარი თავის მუშაობისათვის პასუხს აგებს სკოლის დირექტორის

(გამგვის) და სასწავლო ნაწილის გამგეს წინაშე.

§ 33. მასწავლებლები, რომლებიც კაბინეტების გამგის მოვალეობას ასრულებენ, ვალდებული არიან აწარმოონ კაბინეტში სასწავლო ნივთების, ხელსაწყოების აღრიცხვა, მიიღონ ზომები კაბინეტის აუცილებელი მოწყობილობით შეცვებისათვის და პასუხისმგებელნი არიან კაბინეტის სასწავლო ნივთების, ხელსაწყოების დაცვის საქმეში.

§ 34. პიონერ-მუშაკები, რომლებიც სკოლის კედლებში და სკოლის გარეთ ატარებენ ბავშვებთან მუშაობას, ემორჩილებიან სკოლის შინაგანაწესს.

§ 35. სკოლის მწეები პასუხისმგებელნი არიან სკოლის დირექტორის (გამგვის) წინაშე სკოლის შენობისა და სასკოლო ქონების დაცვისათვის, მიელ სასკოლო შენობაში სამაგალითო სისუფთავისა და წესიერებისათვის, სკოლის წყლით და საწვავი მასალით უზრუნველყოფისა, სკოლის შენობის სასწავლო წლის დასაწყისისათვის დროულად მომზადებისა, — დამლაგებლების მუშაობის სწორი ორგანიზაციისა, ცხელი საუზმების სწორად მოწყობისათვის და სხვა.

სკოლის მწე, სკოლის დირექტორის (გამგვის) თანხმობით, აწარმოებს სკოლის თანხების ხარჯვას სამეურნეო საჭიროებისათვის და ამის შესახებ ანგარიშს აბარებს სკოლის დირექტორს (გამგვის).

სასკოლო ინტერნატების არსებობისას მწე უწევს მეთვალყურეობას მათ და უზრუნველყოფს მათ კულტურულ შენახვას და სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების დაცვას.

§ 36. სკოლის საქმისმწარმოებელი—შთანგარიშე ვალდებულია აწარმოოს საქმეები, ფულადი, მატერიალური და სტატისტიკური ანგარიშგება, სკოლის მიმდინარე მიწერმოწერა და მოსწავლეთა აღრიცხვა. საქმისმწარმოებელი პასუხისმგებელია სკოლის დირექტორის (გამგვის) წინაშე ფულადი დოკუმენტების, მოსწავლეთა დოკუმენტების, საინვენტარო წიგნების და სკოლის არქივის დაცვისათვის.

შენიშვნა: სკოლებში, სადაც ცალკე

სანგარიშო დარგში მომუშავე (ბუხპალტერი ან მონანგარიშე) არის, აღნიშნული ვალდებულებანი დირექტორის მიერ აწესდება საქმისმწარმოებელსა და მონანგარიშს შორის.

§ 37. დამლაგებლები ვალდებული არიან ყოველდღიურად დაალაგონ სასკოლო შენობის მათთვის განკუთვნილი ფართობი, ექვსდღიურში ერთხელ გარეცხონ სკოლის იატაკები, განსაკუთრებით ადევნონ თვალყური სკოლის საპირფარეოების სისუფთავეს; დაიცვან მოსწავლეთა ტანსაცმელი, უზრუნველყონ საკლასო ოთახების გაკვეთილებისათვის მომზადება (სამელნეებით, ცარცით, ჩერთა და სხვ.), გაკვეთილის დაწყების და დამთავრების შესახებ ცნობის მისაცემად დროულად დარეკონ ზარი, უზრუნველყონ მოსწავლენი და მასწავლებლები ნაღული სასმელი წყლით, დასაბანი წყლით, სუფთად იქონიონ პირსახოცები, შესრულონ (სამუშაო დროს) სკოლის საქმეებზე შიკრიკის მოვალეობა, თვალყური ადევნონ სკოლის ქონების დაცვას.

რემონტის შემდეგ სკოლის დალაგება— დასუფთავებისათვის დამლაგებლებს მიეცემათ ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით ცალკე გასამრჯელო.

შენიშვნა: 1. თუ სკოლაში არის ცალკე ტანსაცმელის შემნახველი, მოსწავლეთა ტანსაცმელის დაცვის პასუხისმგებლობა ეკისრება მას.

2. იატაკების სანთლით ან სხვა მასალით გაწმენდა არ შედის დამლაგებლის მოვალეობაში.

3. არდადეგების პერიოდში დამლაგებლებს სკოლის დირექტორები (გამგებები) ამუშავენ ნორმალური სამუშაო დღის განმავლობაში.

§ 38. ცეცხლფარეოები ვალდებული არიან თავის დროზე და ნორმალურად გაათბონ სკოლის შენობა, მომჭირნეობით ხარჯონ საწვავი მასალა და აწარმოონ მისი ხარჯვის ზუსტი აღრიცხვა, თვალყური ადევნონ გათბობის სისტემის დაცვას, დროულად დასვან საკითხი სკოლის დირექტორის (გამგის) ან სკოლის მწეს წინაშე ლუგმელების გაწმენდი-

სა, მათი რემონტისა და საწვავი მოტანის შესახებ და გააფრთხილონ ლოდნელი ხანძრის შესახებ ლუგმელების, ბუხრების და სხვათა მოუწესრიგებლობის გამო.

შენის დახერხვა და დაქრა ცეცხლფარეოების მოვალეობაში არ შედის; ასეთი სამუშაოს შესრულებისათვის, ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით, მას ეძლევა დამატებითი გასამრჯელო.

§ 39. მიეზოვეები ვალდებული არიან დაიცვან ეზოს და ფილაქნის (ტროტუარის) სისუფთავე, თვალყური ადევნონ სახურავების, ორმოების და ნაგვის ყუთების დროულად დასუფთავებას, დაიცვან ეზოს სამეურნეო ინვენტარი. აწარმოონ სკოლის ეზოში მდებარე საპირფარეოების დეზინფექცია.

§ 40. დამის დარაჯები მოვალე არიან დაიცვან სკოლის საწყობები და სადგომი გაძარცვისაგან და მიიღონ გამაფრთხილებელი ზომები ხანძრის წინააღმდეგ.— დამის დროდ ითვლება დრო საღამოს 10 საათიდან დღის 6 საათამდე (შრომის კან. კოდექს. მუხ. 96).

§ 41. სკოლის ყოველი მუშაკი ვალდებულია დაიცვას სკოლაში დაწესებული სასწავლო რეჟიმი და სანიტარულ-ჰიგიენური წესები.

კატეგორიულად აპრძალულია:

1. სკოლის დირექტორის (გამგის) მიერ დამტკიცებული გაკვეთილების ცხრილის თავის შეხედულებებისამებრ შეცვლა.
2. გაკვეთილების და დასვენების ხანგრძლივობის გაკიანურება.
3. აღრიცხვისა და ანგარიშების დადგენილი ფორმების შეცვლა.
4. საკლასო ჟურნალში, მოსწავლეთა დღიურებში და მოსწავლეთა რეგულუმებში უღაზათოდ და უსუფთაოდ წერა.
5. გაკვეთილების დროს ეკრძო პირების მიღება და მათთან საუბარი.
6. გაკვეთილის დროს გარეშე საქმის გაკეთება (გაზეთის და წიგნის კითხვა მოსწავლეთა დამოუკიდებელი მუშაობის დროს).
7. თამბაქოს მოწვევა სკოლის შენობაში,

გარდა ამისათვის სპეციალურად განკუთვნილი ადგილისა.

8. მოსწავლეებთან მეცადინეობის ჩატარება კლასებში და სკოლის სხვა შენობაში ზედა ტანსაცმელში (პალტოში).

§ 42. სკოლის ყველა მუშაკი ვალდებულია გაუფრთხილდეს სკოლის ქონებას და დაუყოვნებლივ აცნობოს სკოლის დირექტორს (გამგეს) მისი გატეხის, გაფუჭების ან დაკარგვის შესახებ.

სასკოლო ქონებისადმი უყურადღებო და დაუდევარი დამოკიდებულებისათვის დამნაშავე პირი პასუხს აგებს სახელმწიფო ქონების დაცვის შესახებ არსებული კანონის მიხედვით.

ადმინისტრაცია ვალდებულია შეჭმნას ნორმალური პირობები ტანსაცმელის გასახდელში ტანისამოსის დაცვისათვის.

§ 43. ადმინისტრაციის ყველა კანონიერი მოთხოვნები და განკარგულებანი სავალდებულოა ყველა მუშაკისათვის და მათი წესიერად და დროულად შესრულება აუცილებელია.

§ 44. მომუშავეთა ურთიერთ-სამსახურებრივი და მოსწავლეებთან დამოკიდებულება უნდა ატარებდეს საქმიან ხასიათს.

§ 45. სკოლის ადმინისტრაციის მიერ სკოლის მუშაკების გამოყენება პირადი მომსახურებისა და დავალებებისათვის, ან ისეთი სამუშაოსათვის, რომელიც არ შეადგენს მათ პირდაპირ მოვალეობას, დაუშვებელია.

§ 46. არავის არა აქვს უფლება მასწავლებელს გაკვეთილის მსვლელობის დროს გაუკეთოს შენიშვნა მუშაობის შესახებ, დაურღვიოს გეგმა და შეუცვალოს მუშაობის მიმდინარეობა.

გაკვეთილის დროს კლასში შესვლა დირექტორის (გამგის) ნებართვის გარეშე—აკრძალულია.

კერძო მომსვლელები გაკვეთილზე დაიშვებიან მხოლოდ სკოლის დირექტორის (გამგის) ნებართვით.

§ 47. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია დაიცვას მუშაკთა შრომის დაცვის შესახებ დადგენილი წესები: შენობაში, რომელშიაც მუშაობა სწარმოებს, დაიცვას სი-

სუფთავე და უზრუნველჰყოს იგი ნორმალური ტემპერატურით არა ნაკლებად და ვენტილაციით, მასწავლებელთა დასასვენებლად გამოჰყოს სპეციალური ოთახი—სამასწავლებლო სათანადო მოწყობილობით, იზრუნოს, რომ სამასწავლებლოში მუდამ იყოს გრაფინი ნაღული სასმელი წყლით, პირისაბანი, საბონი და პირსახოცი; უზრუნველჰყოს საპირფარეშოების სათანადოდ მოვლა-გასუფთავება.

§ 48. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია სკოლის მასწავლებლებში უზრუნველჰყოს აუცილებელი სახელმძღვანელოებით, სასწავლო ნივთებით, გაზეთებით და მეთოდური ლიტერატურით. ხოლო დამლაგებლები შენობის დალაგებისათვის აუცილებელი მოწყობილობით და სპეცტანსაცმელით.

§ 49. სკოლის დირექტორი (გამგე) და პროფკავშირის ადგილობრივი კომიტეტი ვალდებულია არიან გულისხმიერად მოეპყრან მუშაკების ყოველდღიურ საპირობას, მიიღონ ზომები მათი ბინით უზრუნველყოფისათვის, იზრუნონ მათ დასვენებასა, მკურნალობაზე და სხვა, ზუსტად აღრიცხონ თვითოეულის მუშაობა, დაეხმარონ მუშაობაში გამოუცდელ მუშაკებს.

§ 50. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია:

ა) პროფორგანიზაციასთან ერთად აქტიურად უხელმძღვანელოს სოციალისტურ შეჯიბრებას.

ბ) ყოველნაირად წახალისოს სკოლის საუკეთესო მუშაკები და უზრუნველჰყოს მათი გამოცდილების გავრცელება.

§ 51. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია მუშაობის დროს ავად გამხდარი თანამშრომელი სკოლის ხარჯზე გადაიყვანოს მახლობელ სამკურნალო დაწესებულებაში.

§ 52. სკოლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია დახმარება აღმოუჩინოს საწარმოო თათბირებს, სამი დღის ვადაში განიხილოს მასწავლებლებისა და სხვა მუშაკებისაგან შემოსული წინადადებები, მიმართული სკოლის მუშაობის გასაუმჯობესებლად. მასწავ-

ლებელთა წინადადებების ჩასაწერად შემო-
ღებულ უნდა იქნას ცალკე წიგნი.

IV. ხელფასის გაცემა

§ 53. ხელფასის გაცემა ხდება შემდეგ ვა-
დებში:

ა) ქალაქის მასწავლებლებზე 1-ლი და 16
რიცხვებში.

ბ) სოფლის მასწავლებლებზე (ერთხელ
თვეში) 20 რიცხვში.

გ) სამეურნეო და მომსახურე პერსო-
ნალზე.

ხელფასის გაცემა ხდება არა სამუშაო
დროს. ადმინისტრაცია ვალდებულია ხელ-
ფასის გაცემა უზრუნველჰყოს უშუალოდ
სკოლაში მუშაობის დაწყებამდე, ან დამთავ-
რების შემდეგ.

V. ვევაზულება

§ 54. სკოლის დირექტორებს (გამგეებს),
მასწავლო ნაწილის გამგეებს, მასწავლებ-
ლებს და პიონერ მუშაკებს ეძლევათ ყო-
ველწლიურად შევებულება—48 სამუშაო
დღით, ბიბლიოთეკარებს—24 სამუშაო დღით.
ნორმალური სამუშაო დღით მუშაკებად
ითვლებიან (ჩამოითვალოს თანამდებობა). . .

აღნიშნულ მუშაკებს მიეცემა შევებულება
. . . სამუშაო დღის ხანგრძლივობით; და-
ნარჩენ მუშაკებს ეძლევა შევებულება 12
სამუშაო დღის ხანგრძლივობით.

§ 55. შევებულების ცხრილი დგება სკოლის
ადმინისტრაციის მიერ, მტკიცდება საკონ-
ფლიქტო კომისიის მიერ და წინასწარ ეცნო-
ბება სკოლის მუშაკებს.

VI. სასჯელის დადგება სკოლის შინაგანაწესის დარღვევისათვის

§ 56. შრომის დისციპლინის დაცვა და მის
დამრღვევთა წინააღმდეგ ზომების მიღები-
სათვის პერსონალურად პასუხისმგებლობა
ეკისრება სკოლის დირექტორს (გამგევს), რო-
მელსაც უფლება აქვს შრომის დისციპლი-
ნის დარღვევისათვის დაადოს დადგენილი
სასჯელი.

§ 57. შრომის დისციპლინის დარღვევისა-
თვის მუშაკებს დაედება შემდეგი სასჯელი:

1. შენიშვნა;
2. საყვედური;
3. საყვედური გაფრთხილებით დათხოვის
შესახებ.

4. გადაყვანა სხვა, უფრო მცირე ხელფა-
სიან სამუშაოზე 3 თვის ვადით, ან ჩამოქვეი-
თება უფრო დაბალ თანამდებობაზე.

5. დათხოვნა.

შენიშვნა: მასწავლებელთა გადაყვანა და
დათხოვნა სწარმოებს სსრკ სახკომსაბჭოს
და საქ. კ. პ. (ბ) ცეკას 1936 წლის 10
აპრილის დადგენილებით და საქ. სსრ გან-
სახკომის და საქ. დაწყ. და საშ. სკოლების
მუშაკთა კავშირის ცენტ. კ-ის ა/წ. 5/IV-
ის საინსტრუქციო წერილში გათვალის-
წინებულ წესის დაცვით.

§ 58. „სამუშაოზე დაგვიანება, სადილად
ნადრევად წასვლა, ნასადილევს დაგვიანე-
ბით მოსვლა, საწარმოოდან ნადრევად წას-
ვლა, აგრეთვე სამუშაო დროს უსაქმობა—
ყოველივე ეს წარმოადგენს შრომის დის-
ციპლინის უაღრესად უხეშ დარღვევას, კა-
ნონის დარღვევას, რომელიც იწვევს ქვეყნის
სამეურნეო და თავდაცვითი ძლიერებისა და
ხალხის კეთილდღეობისათვის ძირის გამოთ-
ხრას“—(1-ლი მუხლი სსრკ სახკომსაბჭოს,
საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის და საქ. პროფსაბჭოს
1938 წლის 28 დეკემბერის დადგენილებისა).

§ 59. მუშაკს, რომელმაც დაუშვა სამუშაო-
რზე დაგვიანება საპატიო მიზეზის უქონლად,
რაც 20 წუთს არ აღემატება, ან ნადრევად
წავიდა სადილად, ან ნასადილევს დაგვიანა
მოსვლა, ან ნადრევად წავიდა სკოლიდან,
ან რომელიც უსაქმურობდა სამუშაო დროს,
ადმინისტრაციის მიერ დაედება სასჯელი.

§ 60. მუშაკი, რომელმაც ერთი თვის გან-
მავლობაში დაუშვა სამი ასეთი დარღვევა,
ან ოთხი დარღვევა ორი თვის განმავლობა-
ში ზედიზედ (§ 59), ან რომელმაც დაუშვა
საპატიო მიზეზის უქონლად დაგვიანება 20
წუთზე ზევით, დათხოვნილ უნდა იქნეს და-
უყოვნებლივ.

თუ გაცდენისათვის მოსახსენელია მასწავ-
ლებელი ან სასწავლო ნაწილის გამგე, სკო-
ლის დირექტორი (გამგე) ვალდებულია დამ-
ნაშავე გადააყენოს სამუშაოდან და იმ დღეს-

ვე წარუდგინოს გადაყენებული პირი (საქი-
რო შემთხვევაში კი დებეშით) ზემდგომორ-
განოებს (გან. განყ. და განსახკომს) დასათ-
ხოვნად.

თუ გაცდენისათვის მოსახსნელია დაწყე-
ბითი სკოლის გამგე ან არასრული საშუალო
სკოლის ან საშუალო სკოლის დირექტორი,
განათლების განყოფილება გადააყენებს რა
სამუშაოდან დამნაშავეს, ვალდებულია გა-
დაყენებული პირი წარუდგინოს იმავე დღეს-
ვე დასათხოვნად: ავტონ. რესპუბლიკებსა და
ოლქში შესაბამ განსახკომებს, ხოლო საქარ-
თველოს სხვა რაიონებში საქ. სსრ განსახ-
კომს.

იმ შემთხვევაში კი, როდესაც გაცდენისა-
თვის მოსახსნელია ავტ. სსრ რესპუბლიკებში
ან ავტ. ოლქში მე-8—10 კლასების მასწავლე-
ბელი ან საშუალო სკოლის დირექტორი
ასსრ ან ავტონ. ოლქის განსახკომებმა ეს
დათხოვნა იმავე დღეს დებეშით უნდა წა-
რუდგინონ, ქვემდებარეობისამებრ, საქ. სსრ
განათლების სხალხო კომისარს დასამტკი-
ცებლად.

გაცდენისათვის მოხსნის განკარგულების
გასაჩივრება ვერ შეაჩერებს სამუშაოდან გა-
დაყენების განკარგულების სისრულეში მო-
ყენას.

§ 61. სასჯელის დადება შეიტანება გან-
კარგულებათა წიგნში და აუცილებლად

ხელწერილის ქვეშ დადებული სასჯელის
შესახებ ეცნობება მუშაკს.

შენიშვნა: სასჯელის დადება დაუსწ-
რებლად, მუშაკის პირადი ახსნა-განმარ-
ტების მოსმენის გარეშე დაუშვებელია.

§ 62. დირექტორის მიერ დადებული სას-
ჯელი შეიძლება გასაჩივრებულ იქნას მომუ-
შავეის მიერ ადმინისტრაციული წესით ან
შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისიაში, ხო-
ლო შეუთანხმებლობის შემთხვევაში—სა-
ხალხო სასამართლოში.

§ 63. გაცდენისათვის, შინაგანაწესის დარ-
ღვევისათვის, ან სხვა მიზეზის გამო მომუშა-
ვეის დათხოვნის შემთხვევაში, დათხოვნის
ნამდვილი მიზეზი აუცილებლად შეიტანება
მუშაკის შრომის წიგნაკში, რაც ფორმული-
რებულ უნდა იქნას ზუსტად შრომის კა-
ნონთა კოდექსის ფორმულირების შესაბამი-
სად ან დათხოვნის საფუძვლად უნდა იქნეს
დასახელებული—შრომის კანონთა კოდექ-
სის სათანადო მუხლი და პუნქტი.

§ 64. შრომის დისციპლინის განმტკიცები-
სათვის, აგრეთვე სამუშაოს გამცდენთა,
ფრენიათა და დეზორგანიზატორთა წინააღ-
მდეგ ზომების მიუღებლობისათვის დამნაშა-
ვენი-სკოლის დირექტორები (გამგეები) სა-
თანადო განათლების განყოფილებათა და
პროფკავშირის ორგანოების მიერ პასუხის-
გებაში მიეცემიან სამსახურიდან მოხსნამდე
და სასამართლოზე გადაცემამდე.

საქ. სსრ განათლების სახალხო კომისარიატის ი ნ ს ზ რ უ ქ ე ტ ი ა

კურსდამთავრებულთა მოწმობა-ატესტატების, გადასაყვანი მოწმობებისა და ჰმების სიხველის დაბეჭდვის, შენახვის, გაცემისა და ანგარიშ-გების შესახებ

სსრკ სახკომსაბჭოს და საქ. კ. პ. (ბ) ც. კის 1935 წლის 3 სექტემბრის დადგენილებისა და კურსდამთავრებულთა მოწმობა-ატესტატების ბეჭდვის, შენახვის გაცემისა და ანგარიშგების წესის შესახებ საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1938 წლის 27 ივლისის დადგენილების განსახორციელებლად შემოღებულია შემდეგი სავალდებულო წესები:

§ I. 1938/39 სასწავლო წლიდან საქ. სსრ განსახკომის სისტემაში შემავალ სკოლებსათვის დაწესებულია შემდეგი სახის მოწმობები, ატესტატები და ქების სიგელები:

1. დაწყებითი სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობა,
2. არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის პირველი ოთხი კლასის დამთავრების მოწმობა.
3. არასრული საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობა.
4. საშუალო სკოლის პირველი შვიდი კლასის დამთავრების მოწმობა.
5. საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების ატესტატი—(ჩვეულებრივი).
6. საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების ატესტატი (საფრიადოსნო).
7. პედსაწველებლის სასკოლო განყოფილების კურსის დამთავრების ატესტატი (ჩვეულებრივი).
8. პედსაწველებლის სასკოლო განყოფილების კურსის დამთავრების ატესტატი (საფრიადოსნო).
9. პედსაწველებლის სკოლამდელი განყოფილების კურსის დამთავრების ატესტატი (ჩვეულებრივი).
10. პედსაწველებლის სკოლამდელი გან-

ყოფილების კურსის დამთავრების ატესტატი (საფრიადოსნო).

11. არასრული საშუალო სკოლის კურსის ექსტერნად დამთავრების მოწმობა.

12. საშუალო სკოლის კურსის ექსტერნად დამთავრების ატესტატი (ჩვეულებრივი).

13. საშუალო სკოლის კურსის ექსტერნად დამთავრების ატესტატი (საფრიადოსნო).

14. პედსაწველებლის კურსის ექსტერნად დამთავრების ატესტატი.

15. 1936 წლამდე საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთა მოწმობა.

16. 1936 წლამდე პედსაწველებლის კურს-დამთავრებულთა მოწმობა.

17. მუშფაკის კურსდამთავრებულთა მოწმობა (ჩვეულებრივი).

18. მუშფაკის კურსდამთავრებულთა მოწმობა (საფრიადოსნო).

19. მოზარდთა სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობა.

20. მოზრდილთა არასრული საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობა.

21. მოზრდილთა საშუალო სკოლის პირველი შვიდი კლასის დამთავრების მოწმობა.

22. მოზრდილთა საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების ატესტატი.

23. პოლიტსაგანმანათლებლო სასწავლებლის კურსის დამთავრების ატესტატი (ჩვეულებრივი).

24. პოლიტსაგანმანათლებლო სასწავლებლის კურსის დამთავრების ატესტატი (საფრიადოსნო).

25. აზერბაიჯანული დაუსწრებელი პედსაწველებლის კურსის დამთავრების ატესტატი.

26. ოსური დაუსწრებელი პედსასწავლებლის კურსის დამთავრების ატესტატი.

27. მოზრდილთა დაუსწრებელი ას საშ. სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობა.

28. მოზრდილთა დაუსწრებელი საშ. სკოლის კურსის დამთავრების ატესტატი.

29. მოსწავლეთა ქების სიგელი

§ II. საქ. სსრ განსახკომის სისტემაში შემავალი ყველა ტიპის და ეროვნების სკოლისათვის მოწმობა-ატესტატები და ქების სიგელები დაბეჭდილია ორ ენაზე: ქართულზე და რუსულზე—ერთ გვერდზე ქართულად და მეორეზე—რუსულად.

§ III. მოწმობა-ატესტატებისა და ქების სიგელების დედნებისა და ასლების ბეჭდვა მთავრდება ყოველი წლის პირველ მისამდე.

მოწმობა-ატესტატების ბლანკების დაკარგვა-გატაკების თავიდან ასაცილებლად განსახკომში სპეციალური პირების გამოყოფით, სისტემატური კონტროლი ეწევა მოწმობა-ატესტატების ბეჭდვის, დაბეჭდილი ბლანკების შესაფერისად დაკულ ბინაში შენახვისა და მათი მიღება-გაცემის საქმეში მტკიცე ანგარიშგების დაყენებას.

§ IV. მოწმობა-ატესტატებისა და ქების

სიგელების გაცემა განათლების სახ. რიათიდან წარმოებს შემდეგი წესით:

1. განსახკომიდან მოწმობებს, ატესტატებსა და ქების სიგელებს განსახკომის სისტემაში შემავალი ყველა ტიპის სკოლისათვის ღებულობენ მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკების და ოლქის განათლების სახალხო კომისიები და საქალაქო და სარაიონო განათლების განყოფილებათა გამგეები პირადად, ან სპეციალური რწმუნებით აღჭურვილი პირების საშუალებით.

მოწმობა—ატესტატების, ან ქების სიგელების გაცემა ცალკეულ სკოლებსა ან ცალკე პირებზე აკრძალულია.

2. მოწმობა-ატესტატების მისაღებად, ას რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის განსახკომები და საქალაქო და სარაიონო განათლების განყოფილებათა გამგეები შემოწმებითი გამოცდების დაწყებამდე ერთი თვით ადრე განსახკომის შესაბამ სამმართველოში ადგენენ დაზუსტებულ მოთხოვნილებას სკოლების ცალკეული ტიპების მიხედვით.

3. მოწმობა-ატესტატებზე მოთხოვნილებათა წარმოდგენა შემდეგ ფორმის მიხედვით სწარმოებს:

№№	მოწმობა - ატესტატის დასახელება	მოსწავლეთა რაოდენობა კურსის დასამთავრებელ კლასში (სასწავლო წლის უკანასკნელი მეოთხედის დასაწყისში ფაქტიურად არსებული კონტინგენტის მიხედვით)	შ060 385ა
----	--------------------------------	--	-----------

§ V. განათლების განყოფილებანი კურსდამთავრებულთა მოწმობებისა და ატესტატების ბლანკების სკოლებზე გაცემას აწარმოებენ შემდეგი წესით:

1. სკოლებზე ბლანკების გაცემა უნდა მოხდეს მას შემდეგ, როცა სკოლის დირექტორი დაადასტურებს სასწავლო წლის ბოლოს მოწვეულ პედსაბჭოს დასკვნითი სხდომის გადაწყვეტილებას მოსწავლეთა მიერ სკოლის ამა თუ იმ საფეხურის კურსის დამთავრების შესახებ და განათლების განყოფი-

ლებას წარუდგენს კურსდამთავრებულთა დამოწმებულ სახელობით სიებს.

2. საშუალო სკოლის იმ კურსდამთავრებულებზე, რომელთაც უნდა მიეცეს განსაკუთრებული ატესტატი საშუალო სკოლის ფრაიდზე დამთავრების შესახებ, თითოეული სკოლის დირექტორი, გარდა სახელობითი სიებისა, განათლების განყოფილებას წარუდგენს საფრიალოსნო ატესტატის მიმღებ კურსდამთავრებულთა სასწავლო წლის ოთხივე მეოთხედის შეფასებებს (ნიშნებს) ყველა ძირითად დისციპლინებში და გამოსა-

შვებ გამოცდებზე ცალკე ძირითად სასწავლო დისციპლინების მიხედვით შესატყვისი ოქმების ასლებს.

3. სკოლის დირექტორები (გამგებები) და განათლების განყოფილებანი დაწყებითი სკოლის კურსის დამთავრებისა და არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის პირველი ოთხი კლასის დამთავრების მოწმობის გაცემას აწარმოებენ 10 იენისისათვის, ხოლო არასრული საშუალო სკოლის კურსის, საშუალო სკოლის პირველი შვიდი კლასისა

და საშუალო სკოლის კურსის დამთავრების მოწმობებისა და ატესტატების გაცემას 20 იენისისათვის.

4. იმ მოსწავლეებს, რომელთაც საშემოდგომო განმეორებითი გამოცდები ეწებათ დანიშნული, მოწმობა-ატესტატები მიეცემათ არა უგვიანეს 31 აგვისტოსა.

5. მოწმობა-ატესტატების ბლანკების გაცემის სარეგისტრაციოდ თვითველ განათლების განყოფილებაში უნდა იქნეს შემოღებული შემდეგი სახის წიგნი:

№	სკოლის სრული სახელწოდება	გაცემული მოწმობა-ატესტატის დასახელება	გაცემული მოწმობა-ატესტატის რაოდენობა (სიტყვებით)	მიმღების ვინაობა	მიმღების ხელის მოწერა
---	--------------------------	---------------------------------------	--	------------------	-----------------------

სარეგისტრაცია წიგნი უნდა იქნეს ზონარგაყრილი, დალუქული და ატესტატების ბლანკებთან ერთად სიმივდო ადგილს შენახული.

6. მუშაკებისა და მოზარდთა სკოლების კურსდამთავრებულთათვის, არასრული საშუალო სკოლის ექსტერნად კურსდამთავრებულთათვის, პედსასწავლებლის ექსტერნად კურსდამთავრებულთათვის.*

1936 წლამდე პედსასწავლებლებისა და საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთათვის,** მოზარდთა დაუსწრებელ არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთათვის ატესტატებისა და მოწმობების შევსება, დამოწმება და გაცემა იწარმოებს რაიონის განათლების განყოფილებაში სათანადოდ გაფორმებული დოკუმენტების საფუძველზე.

7. საშუალო სკოლის ექსტერნად კურსდამთავრებულთათვის, პოლიტსაგანმანათლებლო სასწავლებლის, აზერბაიჯანული დაუსწრებელი და ოსური დაუსწრებელი პედსასწავლებლის კურსდამთავრებულთათვის ატესტატების შევსება, დამოწმება და გაცემა იწარმოებს უშუალოდ საქ. განსახ-

კომში, ასრ-სა და ავტონომ. ოლქში კი — შესაბამის განსახკომში, სათანადოდ გაფორმებული დოკუმენტების საფუძველზე.

§ VI. მოწმობა-ატესტატების გაცემა სკოლების მიერ შემდეგი წესით სწარმოებს:

1. თითოეულ სკოლაში კურსდამთავრებულთათვის სათანადო-მოწმობა ატესტატის გაცემა წარმოებს სკოლის პედაგოგიური საბჭოს დადგენილებით და დირექტორის (გამგის) პირადი პასუხისმგებლობით.

თითოეული მოწმობა და ატესტატი სწორად და გარკვეული ხელით ივსება ორივე მხარეზე (როგორც ქართულ, ისე რუსულ ენაზე). მოწმობა-ატესტატი უნდა ჩაბარდეს, როგორც წესი, კურსდამთავრებულს პირადად, გამონაკლის შემთხვევაში შეიძლება იგი მიეცეს კურსდამთავრებულის მშობლებს.

2. თითოეულ კურსდამთავრებულზე გასაცემ მოწმობა-ატესტატის დედანთან ერთად შევსებული და ხელმოწერილი უნდა იქნეს მათი ასლებიც. ასლები შენახულ უნდა იქნეს კურსდამთავრებულის პირად საქმესთან ერთად სკოლის არქივში.

3. მოწმობა-ატესტატის დაკარგვის შემთხვევაში კურსდამთავრებულს, სათანადოდ

* პედსასწავლებლის კურსის ექსტერნად ჩაბარების უფლება ეძლევა მხოლოდ დაწყებითი სკოლების იმ მასწავლებლებს, რომელთაც საატესტაციო კომისიის მიერ სათანადოდ უვალდება აქვე მიცემული.
 ** 9.36 წლამდე საშუალო სკოლისა და პედსასწავლებლის კურსდამთავრებულთათვის მოწმობების ბლანკების მისაღებად განათლების განყოფილებების სათანადოდ დოკუმენტის საფუძველზე განსახკომის საშუალო სკოლის სამმართველოში ადგენენ კურსდამთავრებულთა სახელობით სიას.

გავორმებული ცნობის საფუძველზე, შეიძლება მიეცეს დუბლიკატი, რომელიც უნდა შეივსოს სკოლის არქივში დაცული მოწმობა-ატესტატის ასლის მიხედვით. ამ შემთხვევაში არქივში დაცულ ასლზე უნდა აღინიშნოს, რომ გაცემულია დუბლიკატი.

4. კურსდამთავრებულთათვის. გაცემული მოწმობა-ატესტატების აღრიცხვა-ანგარიშგება-ბის მოწესრიგების მიზნით თითოეულ სკოლაში შემოღებულ იქნეს შემდეგი ფორმის წიგნი:

№№ რიგზე იგივე № მოწმობა-ატესტატისათვის	კურსდამთავრებულის გვარი, სახელი, მამის სახელი	გაცემული დოკუმენტის დასახელება	დოკუმენტის გაცემის წელი, თვე და რიცხვი	მიმღების ხელის მოწერა	შენიშვნა
---	---	--------------------------------	--	-----------------------	----------

5. მოწმობა-ატესტატი ბლანკის შევსების დროს ან სხვა მიზეზით გაფუჭების შემთხვევაში სკოლაში უნდა შედგეს სათანადო აქტი და განათლების განყოფილებიდან სამაგიერო ბლანკის მისაღებად წარმოდგენილ შემდგომლობასთან ერთად დართულ იქნეს, როგორც გაფუჭებული ბლანკი, ისე საამისოდ შედგენილი აქტიც.

6. პედაგოგიური სასწავლებლის, ნიზრდილითა არასრული საშუალო და მოზრდილითა საშუალო სკოლების კურსდამთავრებულთათვის ატესტატების ბლანკები ასლებით დირექტორმა ან სასწავლო ნაწილის გამგემ უნდა მიიღოს უშუალოდ რაიონის განათლების განყოფილებაში. დირექტორების მიერ ატესტატების გაცემისა და გაცემული ატესტატების აღრიცხვა-ანგარიშგებისათვის დაცულ უნდა იქნეს ყველა ის წესი, რაც საშუალო სკოლებისათვისაა მიღებული.

§ VII. ქების სიგელები მიეცემათ პედაგოგიური საბჭოების დადგენილებით დაწყებითი, არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლის I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII და IX კლასის იმ მოსწავლეებს, რომლებიც ყველა ძირითად სასწავლო დისციპლინაში და ყოფაქცევაში მიიღებენ საბოლოო შეფასებას (ნიშანს) ფრიადს, დამოუკიდებლად შეფასებისა—ხატვასა, სიმღერასა და ფიზკულტურაში.

აღნიშნულ მოსწავლეთათვის ქების სიგელების მიღებას, შევსებასა და გაცემას სკოლა აწარმოებს იმგვარი წესით, როგორც

მოწმობა-ატესტატებზეა დადგენილი, იმ განსხვავებით, რომ ქების სიგელების ასლების ნაცვლად მოსწავლის პირად საქმეში აღინიშნება ცნობა მისი ქების სიგელით დაჯილდოების შესახებ.

§ VIII. კლასიდან კლასში გადასაყვანი მოწმობები გაიცემა შემდეგი წესით: დაწყებითი, არასრულ საშუალო და საშუალო სკოლის I, II, III, V, VI, VIII და IX კლასის მოსწავლეებს, სათანადო კლასებში შემოწმებითი გამოცდების დამთავრებიდან სამი დღის ვადაში, ხელზე მიეცემათ აკადემიური წარმატებისა და კლასიდან კლასში გადასაყვანი მოწმობები, რომელშიაც კლასის ხელმძღვანელთა მიერ აღნიშნულ და სკოლის დირექტორის (გამგის) მიერ ხელის მოწერითა და ბეჭდის დასმით დადასტურებული იქნება პედაგოგის დადგენილება მოსწავლის შემდგომ კლასში გადაყვანის, იმავე კლასში დატოვებისა, ან მისთვის საშემოდგომო განმეორებითი გამოცდების დანიშვნის შესახებ.

§ IX. მოწმობა-ატესტატებისა და ქების სიგელების მიღება-გაცემის ანგარიშგება შემდეგი სახით წესრიგდება:

1. თვითეული სკოლა 25 ივნისამდე უდგენს განათლების განყოფილებას ცნობებს იმის შესახებ, თუ მიღებული მოწმობა-ატესტატისა და ქების სიგელის ბლანკებიდან რამდენი ვასცა დანიშნულებისამებრ და რამდენი არ იქნა გამოყენებული სხვადასხვა მიზეზის (მოსწავლის გარდაცვალების, ავად-

მყოფობის, მოსწავლისა და მშობლების სხვა-
გან გადასვლისა და სხვა შემთხვ.) გამო.

2. განათლების განყოფილება სკოლები-
დან მიღებული ცნობების საფუძველზე 1-ლ
ივლისამდე უდგენს განსახკომის შესაბამ
სამმართველოს წერილობით ცნობებს მოწ-
მობა ატესტატებისა და ქების სიგელების.
ცალცალკე სახეების მიხედვით, გაცემული
რაოდენობის შესახებ.

3. მოწმობა-ატესტატებისა და ქების სიგე-
ლების მიღება-გაცემის შესახებ საბოლოო
ანგარიშებს განათლების განყოფილებანი
აღდგენენ 5 სექტემბრისათვის და ყველა გა-
მოუყენებელ და გაფუჭებულ მოწმობა-ატეს-
ტატებისა და ქების სიგელების ბლანკებთან
ერთად სათანადოდ გაფორმებული აქტივი-
თურთ აბარებენ განსახკომის შესაბამ სამმა-
რთველოს უფროსს.

4. მოწმობა-ატესტატებისა და ქების
ლების ბლანკების მიღების, შესაფერ რკინის
ყუთებში შენახვისა და გაცემის შესახებ ზე-
მოაღნიშნული ინსტრუქციის გატარების საქ-
მეში პასუხისმგებლობა ეკისრება განსახკო-
მის სათანადო სამმართველოს უფროსს, ასსრ
და ავტ. ოლქის განათლების სახ. კომისრებს,
რაიონულ (საქალაქო) განათლების განყო-
ფილებათა გამგეებს და სკოლის დირექტო-
რებს (გამგეებს). მათვე ევალებათ ამ დად-
გენილების დარღვევისა, ან მოწმობა-ატეს-
ტატის თითოეული ბლანკის დაკარგვა-გატა-
ციების შემთხვევაში კონკრეტულად დამნა-
შავე პირების წინააღმდეგ დაუყოვნებლივ
ზომების მიღება და მათი სისხლის სამართ-
ლის პასუხისმგებაში გადაცემა.

**საპ. სსრ განათლების სახალხო
კომისარიატი**

ბ რ ძ ე ნ ე ბ ე № 1110

საქ. სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისადმი

1939 წლის 4 მარტს

ბორჯომის რაიონის—ყვიბისის, ბორჯომის და დვირის საშუალო და კორტანეთის არასრული საშუალო სკოლების გამორკვევის შედეგების შესახებ.

ბორჯომის რაიონის ყვიბისის საშუალო, კორტანეთის ასრ საშუალო, ბორჯომის I საშუალო და დვირის საშუალო სკოლებში გააჩნიათ ზოგიერთი მიღწევები: ს.კ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და სახკომსაბჭოს 1935 წ. 3 სექტემბრის დადგენილების საფუძველზე განმტკიცებულია სასწავლო რეჟიმი; მინიმუმამდეა დაყვანილი მოსწავლეთა და მასწავლებელთა დაკლება-დაგვიანება. ძირითადად გატარებულია გეგმიანი მუშაობა—მრავალ სკოლის ადმინისტრაციას და მასწავლებლებს აქვთ, როგორც წლიური და მეოთხედური, ისე ყოველდღიური გეგმები. მეცადინეობა გაკვეთილების მტკიცე ცხრილის საფუძველზე ტარდება. საჭირო ღონისძიების გატარების საფუძველზე შემცირებულია ორწლიანების და ჩამორჩენილების რიცხვი. ბორჯომის I საშუალო სკოლაში პირველ სექტემბრისათვის 80 ორწლიანი მოსწავლე იყო. მასწავლებელთა კოლექტივის ენერგიული მუშაობით ამათავან მეორე მეოთხედისათვის ასრებს 52 მოსწავლე. ყვიბისის საშუალო სკოლაში 15 ორწლიანიდან 7-მა უკვე მიიღო დამაკმაყოფილებელი შედეგება.

მასწავლებელთა უმრავლესობა ჩამუშავებულია დაუსწრებელ პედაგოგიურ სწავლებაში; მუშაობენ ადგილობრივი დახელოვნების კურსებზე, იწერენ და კითხულობენ მეთოდურ ლიტერატურას. სკოლებთან ცოცხალი კავშირით და მიმოწერით გაუმჯობესებულია მეთოდური ხელმძღვანელობა; ტარდება ღია გაკვეთილები, ეწყობა ახალგაზრდა კად-

რებზე დახმარება გაკვეთილებზე დასწრებით, სათანადო მითითებებით და სხვ.

მასწავლებელთა ერთი ნაწილს დაუფლებულია საგნის სწავლების მეთოდოკიკას. ბორჯომის I საშუალო სკოლის მასწავლებელი ქ. ხურციძე ქართული ენის გაკვეთილს ძირითადად გამართლებული მეთოდებით ატარებს. ამავე სკოლის I კლასის მასწავლ. ლ. ოსიფაშვილი სანიმუშოდ ატარებს წერას ქართულში. დვირის საშუალო სკოლის მასწავლ. ბ. ბაქრაძეს კარგად აქვს დაყენებული ისტორიის სწავლება და სხვ.

ამ მიღწევებთან ერთად არის რიგი სერიოზული დეფექტებისა.

დვირის საშუალო სკოლის (დირ. ნაცვლიშვილი) და კორტანეთის ასრ. საშუალო სკოლის (დირ. ვეფხვაძე) დირექტორებს ჯერ არ შეუდგენიათ სამუშაო გეგმები. დვირის საშუალო სკოლის დირექტორს წლიური სასწავლო სამუშაო გეგმა ნაგლეჯ ქაღალდებზე აქვს შედგენილი და ისიც შეცდომებით. ამავე სკოლაში განსაკომის ოფიციალური პროგრამებიც კი არ არის დაყვანილი თითოეულ მასწავლებელამდე. სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგეს ავაბო ხურციძეს თვითონაც არ მოეპოვება განსაკომის პროგრამა არაორგანიზულ ქიმაში.

ზოგ სკოლაში არ არის შედგენილი მასწავლებელთა შინაგანაწესი (ყვიბისის და დვირის საშუალო სკოლები).

დვირის საშუალო სკოლაში გაკვეთილების ცხრილი არა წესიერადაა შედგენილი (ქართული ენისა და ლიტერატურის საათები განაწილებულია მარტო 5 დღეზე იმ აზრით,

რომ დირექტორს და მასწავლებელ სამადა-
შვილს შაბათობით არ უქნეთ გაკვეთილე-
ბი).

არ ექცევა ყურადღება საქმისწარმოების
წესიერ გაფორმებას. მოსწავლეთა პირადი
საქმეები არ არის წესრიგში მოყვანილი,
დირექტორის ბრძანებები უბრალო ქაღალ-
დებზეა ნაწერი, მათში მრავალი ენობრივი
შეცდომებია დაშვებული.

არის შემთხვევები, როცა სკოლის ხელმ-
ძღვანელობა აშკარა უბასუსრებლობას
ჩინებს მოსწავლეთა კომუნისტურად აღზრ-
დის საქმეში; დვირის საშუალო სკოლაში
ადგილი აქვს უღისციპლინობისადმი წაქეზე-
ბას, მასწავლებელთა ურთიერთ-შორის ინტ-
რიგას მასწავლებლების უხეშ დამოკიდებუ-
ლებას მოსწავლისადმი — ფიზიკურ შეხებას
(მასწ. სამადაშვილი) და სხვ., რის შედეგა-
დაც ადგილი აქვს მოსწავლეთა ხულოვნურ
მოქმედებებს მასწავლებელთა მიმართ. ასე,
მაგალითად,—მოსწავლეთა ერთი ჯგუფის
თავდასხმა სასწავლო ნაწილის გამგე ხურ-
ციძეზე, იმ მიზნით, რომ ამ უკანასკნელს
მიეცა მათთვის კარგი შეფასება; ასეთივე
თავდასხმა ალკა კომიტეტის მდივანზე,
მოსწავლეთა ერთმანეთისადმი მიმართვა უწ-
მასწურო სიტყვებით, ერთმანეთისადმი შეუ-
ფერებელი წერილების მიმართვა და სხვ...
სკოლის დირექტორი ქ. ნაცველიშვილი არ
ღებულობს ზომებს მდგომარეობას გამო-
სასწორებლად.

გამორკვეულ სკოლებში (გარდა ბორჯო-
მის საშ. სკოლის დაწყებითი კლასებისა) ცუ-
დათაა დაყენებული წერიტი მუშაობის საქ-
მე. მოსწავლენი არ არიან უზრუნველყოფი-
ლი შესაფერი და საკმაო რაოდენობის რვე-
ულებით. თითოეული მასწავლებელი თავი-
სებურად ასწორებს რვეულებს. მასწავლე-
ბელთა მიერ გასწორებულ ნაწერებში შე-
უმჩნეველია მრავალი შეცდომა (დვირის
საშ. სკოლის დაწყებითი კლასები, კორტა-
ნეთის ასრ საშ. სკოლა და სხვ). მოსწავლე-
თა ნაწერი უსუფთაოა და არა კალიგრაფი-
ული. მასწავლებელთა მიერ მიცემული ასო-
თა ნიმუშები არა დამაკმაყოფილებელია.
ჩატარებული წერების რაოდენობაც არ არის

საკმაო. დვირის საშუალო სკოლის
კლასში წერა არ ჩატარებულა 1938 წ.-
12/XXI შემდეგ, ეს ნაწერიც დღემდე გაუს-
წორებელია (მასწ. სამადაშვილი). ბორჯო-
მის I საშუალო სკოლის მე-8, 9 და 10 კლა-
სებში წერა არ ჩატარებულა 10/II შემდეგ
(მასწ. თ. ვახარია). ქართული ენის სწავლე-
ბა ზოგჯერ ზერელედ სწარმოებს. ყვიბისის
საშუალო სკოლის მე-5 კლასის მასწავლე-
ბელი გრ. ვეფხვაძე არაჯეროვნად ატარებს
ქართული ენის გაკვეთილებს; არ იყენებს
თვალსაჩინოებას და პრაქტიკულ ვარჯიშს,
არ სწარმოებს საშინაო დავალებათა მიცე-
მა და სხვ. ასევე არადაამაკმაყოფილებლად
მუშაობს ამავე სკოლის ქართული ენის მას-
წავლებელი გავრინდაშვილი და კორტანე-
თის ა/სრ საშ. სკოლის ქართული ენისა და
ლიტერატურის მასწავლებელი ვეფხვაძე.

ქართული ლიტერატურის გაკვეთილებს
არ უკავშირებენ პოლიტიკალურდებლობით
მუშაობას და, რაც მთავარია—ისტორიულ
ფაქტებს.

დვირის საშუალო სკოლის მეათე კლასის
მოსწავლენი ვერ იძლევიან გარკვეულ პა-
სუხს ი. ქუვავაძის, გ. წერეთლის და ეგ-
ნინოშვილის მსოფლმხედველობის შესახებ,
ე. ნინოშვილი წვრილ ბურჟუაზიული იდეო-
ლოგიის მატარებელია—ამბობს ამავე სკო-
ლის ფრიადოსანი მოსწავლე ჰაბიძე.

მათემატიკის სწავლება ხშირად მშრალი
ლექციური მეთოდით მიმდინარეობს. ნაკლე-
ბი ყურადღება ექცევა პრაქტიკულ ვარ-
ჯიშს, თვალსაჩინოებას და გავლილი მასა-
ლის გამოვრება-გამტკიცებას. საპროგრამო
მასალაში ჩამორჩენა აქვს ბორჯომის I საშ.
სკოლის მე-10 კლ. ბუნებისმეტყველებისა
და ქიმიის სწავლებლა ხდება თვალსაჩინოების
გარეშე. მოუწყობელია და ღარიბია აღნიშ-
ნული საგნების ლაბორატორია-კაბინეტები.

დვირის საშუალო სკოლაში ადამიანის
ტორსი იატაკზე გდია, ქიმიის და ფიზიკის
ხელსაწყოები ერთადაა, რაც იწვევს ხელსაწ-
ყოების დაქანგვას და სხვ.

არ ხდება სკოლის ნაკვეთების გამოყენე-
ბა ამ მიმართულებით.

გეოგრაფიის სწავლებას არ ექცევა ჯერო-

ვანი ყურადღება. აღნიშნული საგნის გაკვეთილები ტარდება ყოველგვარი თვალსაჩინოების გარეშე. არ ხდება კონტრულური რუკების შედგენა. არ ექცევა ყურადღება გეოგრაფიული ტერმინების სწორად შეთვისებას. დვირის საშუალო სკოლის მეცხრე კლასის მოსწავლენი ვერ ერკვევიან ისეთ საკითხებში, როგორცაა—იმპერიალისტური ქვეყნების კოლონიალური პოლიტიკა, მათი მიზანი და ამოცანები, ნაციონალურ გამანათავისუფლებელი შოძრაობა კოლონიებში და სხვა მისთანანი. კორტანეთის არა სწორად საშუალო სკოლის მოსწავლენი კაპანაძე მოუშზადებელი შედის გაკვეთილზე, დღიურსაც დასვენების დროს ადგენს, რის შედეგადაც მისი გაკვეთილი უსისტემო და ცუდი ხარისხისაა.

ისტორიის სწავლება გამოერკვეულ სკოლებში ხასიათდება რიგი ნაკლოვანებებით: გაკვეთილებზე არ ხდება ისტორიული რუკების, ჩანახაზების, ისტორიული სქემების, ქრონოლოგიური ცხრილის და სხვათა გამოყენება. კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის მოსწავლენი კაპანაძე ისტორიის გაკვეთილებზე მარტო კითხვა პასუხს იყენებს, თხრობა და ცოცხალი სიტყვა მიეწყებულთა. ბორჯომის I საშუალო და კორტანეთის ასრული საშუალო სკოლაში საპროგრამო მასალის გავლა ისტორიაში ჩამორჩენილია. ანალოგიური მდგომარეობას აქვს ადგილი კონსტიტუციის სწავლებაში. კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის მოსწავლენი კაპანაძე მოუშზადებელი შედის კონსტიტუციის გაკვეთილზე. იგი თვითონაც ვერ ერკვევა კონსტიტუციის ზოგიერთ საკითხებში და გაკვეთილსაც ვერ მართავს კარგად. აქედან გამომდინარე ვბრძანებ:

1. დაევალოს დვირის საშუალო და კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის დირექტორებს ერთი კვირის განმავლობაში შეადგინონ დირექციის სამუშაო გეგმები და მის საფუძველზე გაშალონ გეგმიანი მუშაობა.
2. დვირის საშუალო სკოლის დირექტორმა ერთი კვირის ვადაში გადაამუშაოს სკოლის წლიური სასწავლო საამზრდელი გეგმა, შესასრულებელი საკითხები გაითვალის-

წინოს ზუსტი კალენდარული ვადების მიხედვით.

3. ბორჯომის რაიონის განათლების განყოფილებამ გააძლიეროს ხელმძღვანელობა დვირის საშუალო სკოლაზე, სკოლის სასწავლო საამზრდელი მუშაობის ხშირი გამოკვლევისა და ადგილებზე მოსწავლენთათვის კონკრეტული დახმარების გაწევის საშუალებით.

4. დვირის საშუალო სკოლის სასწავლო ნაწილის ვამგე ავაბო ხურციძემ ორი დღის განმავლობაში დააზუსტოს, განსახკომის პროგრამების საფუძველზე, თავისი სამუშაო გეგმა ქიშიაში, შეიტანოს მასში არაორგანიზებული ქიშიის საკითხები, უზრუნველყოს მათი დამუშავება წლის ბოლომდე.

5. დვირის საშუალო და ბორჯომის I საშუალო სკოლის დირექტორებმა სამი დღის ვადაში გადაამუშაონ სასწავლო ცხრილი საქ. კ. პ. (ბ) ცეკას და საქ. სახკომსაბჭოს 1935 წლის 3 სექტემბრის დადგენილებაში მოცემული მითითებების საფუძველზე; აიკრძალოს ცალკე საგნების გაკვეთილების დაჯგუფება მიმდევრობის მიხედვით.

6. ყვიბისის საშუალო სკოლის მასწავლებელმა და ვაფრინდაშვილმა მეტი იმუშაონ თავის თავზე; ყოველდღიური მუშაობით აიმაღლონ კვალიფიკაცია, დაეუფლონ ქართული ენის სწავლების მეთოდს, შემოიღონ ენის გაკვეთილზე თვალსაჩინოება, პრაქტიკული ვარჯიში, საშინაო დავალების რვეულები და სხვ.

7. დაევალოს ბორჯომის რაიონის განყოფილებას: კორტანეთის, დვირის და ყვიბისის სკოლების ადმინისტრაციასთან ერთად, მოამარავოს აღნიშნული სკოლები ფიზიკის ქიმიის და ბუნებისმეტყველებისათვის საჭირო ხელსაწყობით.

8. დვირის და ბორჯომის I საშუალო და კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის შესაბამის საგნების მოსწავლენებელმა წესრიგში მოიყვანოს ქიმიის და ფიზიკის ხელსაწყობები; უზრუნველყონ მათი მოვლა-პატრონობა და შესაფერად გამოყენება გაკვეთილებზე; მოაწყონ ცოცხალი კუთხე და მუშაობის პროცეს-

ში სათანადოდ გამოიყენონ სკოლის ნაკვეთები.

9. კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის მასწავლებელი კაპანაძე მეტი პასუხისმგებლობით მოეციდოს ისტორიის, გეოგრაფიის და კონსტიტუციის სწავლების საქმეს; წინასწარ საფუძვლიანად მოემზადოს თითოეული გაკეთილი საათის, ყოველდღიური მუშაობით იზრუნოს კვალიფიკაციის ამაღლებაზე, ხოლო სკოლის დირექტორმა ამხ. ვეფხვაძემ მასწ. კაპანაძეს შეუქმნას მუშაობისათვის საჭირო პირობები.

10. ბორჯომის I საშუალო და კორტანეთის ასრ საშუალო სკოლის მასწავლებელმა გორდაძემ და კაპანაძემ უზრუნველყონ ისტორიის პროგრამის შესრულება. ლიკვიდირებულ იქნეს არსებული ჩამორჩენა ამ საგანში.

11. დვირის საშუალო სკოლის დაწყებითი კლასების მასწავლებლებმა სასწავლო წლის მეოთხე მეოთხედში გამოსწორონ ჩამორჩენა მოსწავლეთა წერით ნამუშევრებში; გააუმჯობესონ კალიგრაფია, შეიტანონ წერითი მუშაობის ნაირსახეობა, გულდასმით და პასუხისმგებლობით მოეციდონ წერითი ნამუშევრების გასწორებას.

12. დაევალოს ბორჯომის რაიონის განვანყოფილებას კორტანეთის ასრ საშუალო, დვირის და ყვიბისის საშუალო სკოლების დირექციასთან ერთად, მოამარაგოს სკოლები კლასებისათვის შესაფერი და საკმაო რაოდენობის რვეულებით.

13. დვირის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელმა მ. სამადაშვილმა და ბორჯომის I საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელმა თ. გახარიაშვილმა მეტი რაოდენობით აწარმოონ წერა. გაასწორონ ის გულდასმით და პასუხისმგებლობით.

14. განათლების განყოფილებამ და სკოლების დირექტორებმა, მოსწავლეთა აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით, გარდაქმნან მუშაობებთან მუშაობა განსახკომის მიერ მიღებულ მშობელთა კომიტეტის დებულების საფუძველზე.

15. დაევალოს ბორჯომის განვანყოფილების გამგეს და დვირის საშუალო სკოლის დირექციას საქ. ალკე ბორჯომის რაიკომთან ერთად მოაწესრიგონ მოსწავლეთა კომუნისტურად აღზრდის საკითხი, აღმოფხვრან სკოლაში და სკოლის გარეთ მოსწავლეთა ხულიგნური მოქმედების ფაქტები. დვირის საშუალო სკოლის პედ-კოლექტივმა, მოწაფეთა და მშობელთა ორგანიზაციებმა მთლიანად გარდაქმნან თავიანთი მუშაობა ამ მიმართულებით.

16. დვირის საშუალო სკოლის დირექციამ და ბორჯომის გან. განყოფილებამ შექმნას მასწავლებელთა და განვანყოფილებას შორის ჯანსაღი პედაგოგიური დამოკიდებულება.

17. დვირის საშუალო სკოლის დირექციამ სამი დღის განმავლობაში სისტემაში მოიყვანოს საქმის წარმოება: გააუმჯობესოს ფორმისა და შინაარსის მხრივ ბრძანების წიგნი, საერთო საწერ წიგნში გაათვინოს პედსაბუქოს ოქმები, შექმნას მოსწავლეთა პირადი საქმეები სათანადო საბუთებით და სხვა.

18. დვირის საშუალო სკოლის დირექტორი ქ. ნაკვილიშვილი მოიხსნას თანამდებობიდან საქმისადმი თავის გაურთმევლობის და მოვალეობისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებისათვის და ვადაცენილ იქნას დვირის საშუალო სკოლაში ქართული ენისა და ლიტ-მასწავლებლად.

19. დვირის საშუალო სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგე აგაბო ხურციქე უმოქმედობისა და მოვალეობის შეუსრულებლობისათვის მოიხსნას თანამდებობიდან და დატოვებული იქნეს ბუნებისმეტყველებისა და ქიმიის მასწავლებლად.

20. ბორჯომის განვანყოფილებამ დაუყოვნებლოდ შეარჩიოს დვირის საშუალო სკოლის დირექტორისა და სასწ. ნაწილის გამგეებისათვის შესაფერი კანდიდატები და გადმოგზავნოს განსახკომში დისამბტაციებლად.

21. განათლ. განყოფილებამ ყურადღებით შეისწავლოს დვირის საშ. სკოლის მასწავლებელი შუშანა ჯოხაძე და ახალი სასწავლო

წლიდან გამოიყენოს იგი მისი კვალიფიკაციის მიხედვით.

22. ბორჯომის განაყოფილებამ ა/წ 15 აპრილამდე დაამუშაოს აღნიშნული დადგენილება რაიონის ასრ საშუალო და საშუალო სკოლების დირექტორებისა და სასწ.

ნაწილის გამგეების თათბირზე და აღნიშნული დასახსო დადგენილებიდან გამომდინარე უკიდურესად უკირო ღონისძიებანი.

საქ. სსრ განსახკომის მოადგილე
ლ. გუგუშვიძე

ბ რ კ ა ნ ე ბ ა № 1903

განათლების სსხ. კომისარიატისაფი.

1939 წ. 21 აპრილს

ჩხარის რაიონის სსხალსკო განათლების განყოფილების მუშაკობის შემსახებ

გაეცანი რა ჩხარის განათლების განყოფილების მუშაკობის გამორკვევის მასალებს, აღვნიშნავ: ჩხარის რაიონსკომის სსხალსკო განათლების განყოფილებას თავის მუშაობაში გ/წ შედარებით აქვს ნაწილობრივი მიღწევები: პირველდაწყებითი საყოველთაო სავალდებულო სწავლების გატარების, მასწავლებელთა ატესტაციის ჩატარების, სკოლების მასწავლებელთა კადრებით დაკომპლექტების და პედაგოგიკის მუშაობის გაშლის საქმეში. მიუხედავად ამისა ჩხარის რაიონის გან. განყოფილების მუშაობა ხასიათდება მთელი რიგი დეფექტებით, რაც გამოიხატება შემდეგში:

განათლების განყოფილებას არა აქვს წლიური სამუშაო გეგმა. 1939 წლის 1 კვარტალის სამუშაო გეგმაში გათვალისწინებული შესასრულებელი სამუშაოები არ ითვალისწინებს სსსკოლო მუშაობის ყველა საკითხს. განათლების განყოფილება ვერ უწყვეტყოველდღიურ ხელმძღვანელობას და კონტროლს გეგმით გათვალისწინებულ საკითხების შესრულება - შემოწმების საქმეს. სსსკოლო ინსპექტორების მიერ გაკვეთილებით ვადატვირთვის გამო სკოლებს არ ეწევათ საქმიანი დახმარება და ხელმძღვანელობა, რაიონში არსებულ 30 სკოლიდან 10 მარტისათვის გამოკვლეული იყო მხოლოდ 16 სკოლა.

სკოლებში მეთოდთათბირების მუშაობა არ არის გაშლილი, ჯერ კიდევ არ არის ჩამოყა-

ლებებული, სკოლებში საგნობრივი საკლასო მეთოდური კომისიები, მასწავლებელთა საუბნო ჯგუფური მეთოდთათბირები, დებულება მეთოდურ მუშაობის, მასწავლებელთა საუბნო-ჯგუფური მეთოდური თათბირის შესახებ სკოლაში არ არის განხილული. ზემდგომი ორგანოების დადგენილებებს განათლების განყოფილება ძლიერ ნელი ტემპით ასრულებს, სკოლების პასპორტიზაცია 10 მარტისათვის არ იყო დამთავრებული. მთელ რიგ სკოლებს (ჩხარის საშ. სკოლა, ჩხარი-ოქტომბრის და სხვა). პასპორტის პირველი ეგზემპლარი წარმოდგენილი არ ჰქონდათ გან. განყოფილებაში, არ გადმოუგზავნიათ განსახკომში რაიონის სკოლების პედაგოგიური შემადგენლობის დათვარი, სტატფორმა № 83, მოზრდილთა განათლების სკოლების კონტიგენტი (16 წ. 35 წ.) ხელმძღვანელობა მოზრდილთა განათლების სკოლებზე სუსტია. მ/წ 10 მარტისათვის გან. განყ. მიერ არც ერთი მოზრდილთა სკოლის მუშაობა არ იყო გამორკვეული და შესწავლილი, სკოლის დირექტორები ნაკლებ პასუხისმგებლობას გრძნობენ აღმზრდელით მუშაობის გაშლის საქმეში, რის შედეგად სკოლებში ადგილი აქვს ზოგიერთ მოსწავლელთა შორის სიმთვრალის გამო გაკვეთილებიდან გაპარვის შემთხვევებს (ჩხარის მოზრდ. საშ. სკ.), წ/კითხვის უცოდინარობის და მცირემცოდნეთა სკოლებში მუშაობა და მათზე ხელმძღვანელობა არადაამკამყოფილებელია გან. განყოფილებამ არ იცის 747 წ/კ უცოდინარი-

დან და 1165 მც. მცოდნედან რაინდენია ფაქტიურად ჩამბული სალიკვიდაცო სკოლებში, არ აქვს მოზრდილთა შორის მუშაობის გეგმა, მოზრდილთა განათლების ინსპექტორი ვერ უწევს საქმიან ხელმძღვანელობას და მეთოდურ დახმარებას სკოლებს. სკოლებში არ არის განხილული და შესწავლილი საქ. სსრ ცაკის და სახკომსაბჭოს 1938 წლის 13 აპრილის დადგენილება რუსული ენის სწავლების გაუმჯობესების შესახებ არარუსულ სკოლებში, რის შედეგად სკოლის მოწაფეებმა არ იციან აღნიშნულ დადგენილების არსებობის შესახებ, სკოლებთან არ არის ჩამოყალიბებული რუსული ენის შემსწავლელი წრეები, დაწყ. სკოლების მე-3 და მე-4 კლასებს რუსულ ენას ასწავლიან ნაკლებად კვალიფიციური მასწავლებლები, რომლებიც გან. განყოფილების დახმარებას მოკლებულნი არიან. განათლების განყოფილებასთან არსებული პედაგოგიური, ჯერ კიდევ ვერ უწევს საქმიან დახმარებას რაიონის ცენტრიდან ტერიტორიალურად დაშორებულ სკოლის მასწავლებლობას.

განათლების განყოფილება და სკოლის დირექტორები არ აქცევენ ყურადღებას მეორეწლიან და აკადემიურად ჩამორჩენილ მოსწავლეთა შორის მუშაობას, არ იციან რამდენი მეორეწლიანი და ძლიერ ჩამორჩენილი მოსწავლეები ყავთ სკოლებში და რაიონში. რაიონის ზოგიერთ სკოლაში არის ანტისანიტარული მდგომარეობა (ქ. ჩხარო—ოქტომბერი, ჩხარის საშ. სკოლა). რაიონის სკოლებს არ ჰყავთ მშობელთა დამხმარე საბჭოები (ჩხარის თერჯოლის საშ. სკოლები). ადგილი აქვს სკოლებიდან მოსწავლეების განთესვას—(თერჯოლის საშუალო სკოლაში 1 მეოთხედში 19, მე-2 მეოთხედში 8). სკოლები არ აწარმოებენ სასწავლო-სააღმზრდელო გეგმების შესრულების შემოწმებას (ჩხარო, თერჯოლა). თერჯოლის საშუალო სკოლაში დირექტორს და სასწავლო ნაწილის გამგეს არა აქვს საშუალო გეგმები, კლასის ხელმძღვანელთა გეგმები დღესაც არაა წარმოდგენილი თერჯოლის საშუალო სკოლაში. პროგრამებს მასწავლებლებში თავის დროზე არ უდგენენ სკოლის დირექტორს, ზოგიერთი მასწავლებელი სრულიად არ უდგენს დირექტორს პროგრამას — მაგალითად: ჩხარის საშუალო სკოლაში პროგრამა წარმოდგენილი ჰქონდა 1 მეოთხედში—8 მასწავლებელს, მე-3 მეოთხედში 5 მასწავლებელს, წლიური გეგმა 5 მასწავლებელს აკლია. თერჯოლის სკოლაში პროგრამები დირექტორს არ განუხილავს და არც დაუმტკიცებია.

ადგილი აქვს ზოგიერთ სკოლაში 3/IX-ის დადგენილების დარღვევის შემთხვევებს გაკეთილებების ცხრილის სტატისტიკობის შესახებ—ჩხარის საშუალო სკოლაში გაკეთილებების ცხრილი დღემდე 13-ჯერ არის შეცვლილი—შარშან 16-ჯერ შეცვლილა. სკოლებში წარმატება დაბალია: თერჯოლის სკოლაში I მეოთხედში—18,8%, II მეოთხედში—65%, ჩხარის სკოლაში I მეოთხედში—48%, II მეოთხედში—63%, რაიონის ყველა სკოლაში I მეოთხედში წარმატება 45,1%, II მეოთხედში—71,1%—ჩხარის სასკოლო შენობა კარგია. მაგრამ მოუწყობელია. 3 ოთახი მოუთავსებელია. სკოლის შენობაში 6 ოთახი სხვა დაწესებულებებს უჭირავს (რადიო სადგურს, საბავშვო ბაღს). ამვე დროს თვით ამ სკოლის ორი კლასი (3—4) მეორე წყებაშია გადაყვანილი. სკოლების შენობასთან მისასვლელი გზები მოუკირწყალავია, რის შედეგად, წვიმის დროს დიდი ტალახი ჩნდება და უსუფთაობა შიგ შენობაში შეაქვთ მოსწავლეებს. ადგილი აქვს ბიუჯეტით გათვალისწინებული თანხების არადანიშნულებისამებრ გამოყენებას (სასულე ორკესტრის ხელმძღვანელს ეძლევა თვეში 800 მანეთი, „ჭუკის“ პასუხისმგებელ მდივანს—250 მან., კომკავშირის რაიკომის პედაგოგიების ინსტრუქტორს—300 მან., სკოლის კომკავშირის კომიტეტის მდივანს—600 მანეთი). პოლიტგანათლების დაწესებულებების ხაზით არ არის მუშაობა გარდაქმნილი. სუსტად მუშაობენ წრეები, კედლის გაზეთებს არ უშვებენ სისტემატურად სამკითხველოებსა და კლუბებში, არასაკმაოდ ტარდება პოლიტგანმუშავების მიერ კულტმასობრივი მუშაობა კოლმეურნეობებში და სხვ.

აღნიშნულიდან გამომდინარე ვბრძანებ:

1. დავეალოს განათლების განყოფილების გამგეს ახ. შ. ბოჭორიშვილს, რომ ერთი დეკადის ვადაში შეადგინოს წლიური და კვარტალური სამუშაოს გეგმა, რომელშიაც გათვალისწინებული იქნას შესრულებული სამუშაოები სახალხო განათლების ყველა დარგების მიხედვით, შემსრულებელი პირის ვაპროუენებით, შესრულების ვადის აღნიშვნით და უზრუნველყოს სამუშაო გეგმაში გათვალისწინებული საკითხების შესრულების შემოწმება.

2. კატეგორიული წინადადება მიეცეს გან. განყოფილების გამგეს, რომ ერთი დეკადის ვადაში გადმოგზავნოს გამსახკომში სკოლის პასპორტები, ცნობა მოზრდილთა სკოლების კონტაგენტის შესახებ, სტატფორმები და მომავალში არ დაუშვას ზემდგომი ორგანოების დირექტივების და დადგენილებათა დაწესებულ ვადებში შეუსრულებლობა.

3. ნახევარი დეკადის ვადაში განათლების განყოფილებამ და მეთოდკაბინეტმა ჩამოაყალიბონ მასწავლებელთა საუბნო მეთოდთათბირები, საკლასო მეთოდური კომისიები, საგნობრივი კომისიები, რომელზედაც განხილულ იქნას შემდეგი საკითხები:

ა) განათლების განყოფილებათა გამგეების რესპუბლიკური თათბირის მიერ მიღებულ ღონისძიებანი;

ბ) დებულება სკოლაში მეთოდური მუშაობის და დებულება მასწავლებელთა საუბნო ჯგუფური მეთოდთათბირის შესახებ — შეადგინონ მეთოდთათბირის გეგმა და შეარჩიონ მეთოდთათბირების ხელმძღვანელებად გამოცდილი და მომზადებული მასწავლებლები.

4. განათლების განყოფილებამ და სკოლის დირექტორებმა (გამგეებმა) ხუთი დღის ვადაში გამოარკვიონ მეორეწლიან და აკადემიურად ჩამორჩენილ მოსწავლეთა რაოდენობა რაიონში და გაუწიონ ასეთ მოსწავლეებს ყოველდღიური საქმიანი დახმარება მათი გამოსწორების მიზნით.

5. გარდაქმნილ იქნას მუშაობა პედაგოგიკის ხაზით, იმგვარად, რომ რაიონის ცენტრიდან ტერიტორიალურად დაშორებულ

სკოლების მასწავლებლებს გაეწიოს მეთოდი დახმარება სასკოლო მუშაობის და კატეგორიული ცენის სწორად დაყენების საქმეში. რუსული ენის პექციის მუშაობაში გაერთიანებული იქნას უფრო მომზადებული მასწავლებლები და გაძლიერდეს დ/სკოლის მასწავლებლები — სადმი დახმარება მათი რუსული ენის შემსწავლელ წრეებში ჩაბმით — ლიტერატურის მიწოდებით და სხვ. ერთი დეკადის ვადაში გან. განყოფილებამ და სკოლის დირექტორებმა განიხილონ სკოლებში საქ. ცაკის და სახკომსაბჭოს 1938 წ. დადგენილება არარუსულ სკოლებში რუსული ენის სწავლების გაუმჯობესების შესახებ. წ/კითხვის უცოდინარობის და მც. მცოდნეთა სკოლებში მეთოდური მუშაობის გარდაქმნის მიზნით განათლების განყოფილებამ სისტემატურად შეამოწმოს სკოლები და გაუწიოს მეთოდური დახმარება მასწავლებლებს. დაისვას საკითხი ჩხარის რაიალმასკომის წინაშე, რომ სასოფლო საბჭოების და რაიალმასკომების პრეზიდიუმის სხდომებზე სისტემატურად განიხილონ წ/კ. და მც. მც. სკოლების მუშაობის მიმდინარეობის შესახებ.

6. განათლების განყოფილებამ სასწავლო წლის დამთავრებამდე უზრუნველყოს რაიონის ყველა სკოლის სრული გამორკვევა და შედეგების დამუშავება პედსაბჭოს კრებებზე და მასწავლებელთა თათბირებზე. სკოლის გამორკვევის შედეგები აუცილებლად ჩაწერილ უნდა იქნას სკოლის გამორკვევის საპეციალურ წიგნში. გამორკვევის დროს გან. განყოფილების ინსპექტორებმა ყურადღება გაამახვილონ პროგრამებისა და სასწავლო-სააღმზრდელო გეგმების შესრულების მდგომარეობასა და სკოლებში სანიტ. ჰიგიენური პირობების დაცვის საქმეზე.

7. დაისვას საკითხი ჩხარის რაიალმასკომის წინაშე, რომ ახლავე მიიღოს გადამწყვეტი ზომები ჩხარის საშუალო სკოლის შენობის იმ ოთახების განთავისუფლებისათვის, რომლებიც დაჭერილი აქვთ სხვა დაწესებულებებს და ამით სკოლას შეუქმნას მუშაობის ნორმალური პირობები ერთწყებად მუშაობისათვის.

8. გაფრთხილებულ იქნას გან. განყოფილების გამგე ამხ. ბოჭორიშვილი, რომ მტკიცედ გაატაროს საფინანსო დისციპლინა და არ დაუშვას გათვალისწინებული თანხების არადანიშნულებისამებრ გამოყენება. შეწყვეტილ იქნას განყოფილების ბიუჯეტიდან თანხების ვაცემა—სასულე ორკესტრის ხელმძღვანელზე, კომკავშირის რაიკომის პ/განყოფილების ინსტრუქტორზე, სამხედრო ინსპექტორზე და სკოლის კომკავშირის კომიტეტის მდივნებზე.

9. განათლების განყოფილებამ ერთი დეკადის ვადაში შეადგინოს რაიონის სკოლების მომავალ (1939/40) სასწავლო წლისათვის მზადების გეგმა და უზრუნველჰყოს გეგმით გათვალისწინებული სამუშაოების დროულად და ხარისხოვანად შესრულება.

10. სკოლებზე სუსტი ხელმძღვანელობისა. მეთოდური მუშაობის ჩაშლისა, განსაკომის განკარგულებათა და დავალებების (სკოლების პასპორტიზაცია. სტატფორმები, მოზრდილთა კონტინენტის დაწესებულება და სხვ.) დაწესებულ ვადებში შეუსრულებლობის და ფინანსური დისციპლინის დარღვევის გამო, ჩხარის რაიონისკომის სახალხო განათლების განყოფილების გამგეს ამხ. შალვა ბოჭორიშვილს გამოეცხადოს საყვედური.

11. განათლების განყოფილების ინსპექტორს ამხ. ვარლამ კორძაძეს, რომელმაც თავის დროზე არ წარადგინა ბუხჰალტერიაში მის მიერ გატანილ საქვენგაროშო თანხების გახარჯვის გასამართლებელი ანგარიშები, მიეთითოს და გაფრთხილებულ იქნას, რომ მომავალში არ დაუშვას სახელმწიფო თანხების ხარჯვის საქმეში ასეთი უპასუხისმგებლობა.

12. დაევალოს საგეგმო საფინანსო განყოფილებას, რათა მ/წლის პირველ მთვეში ჩაატაროს ჩხარის რაიონისკომის სახალხო განათლების განყოფილების დეტალური ფინანსური რევიზია.

13. დაევალოს ამხ. კობახიძეს და დედუჩავას დამუშაონ პროექტი სახკომსაბჭოში წარსადგენად გან. განყოფილების ინსპექტორების შტატის რაოდენობის შესახებ ცალკე რაიონების მიხედვით და იმ რაიონებში, რომლებშიც საბავშვო ბაღის რაოდენობა არ აღემატება ერთს—სკოლაში აღზრდის ინსპექტორები გამოყენებულ იქნენ სასკოლო ინსპექტორებად, მასწავლებლად დატოვებით.

14. ჩხარის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორს ამხ. გობ. ბოჭორიშვილს მიეთითოს იმისათვის, რომ სკოლის მოსწავლეთა შორის სუსტადაა გაშლილი აღმზრდილობითი მუშაობა, რის შედეგად ადგილი აქვს მოსწავლეთა შორის უხეშობას, გაკვეთილებიდან გაპარვის შემთხვევებს და სხვა.

15. ჩხარი—ოქტომბრის დაწყ. სკოლის გამგე ამხ. შალვა ბუცხრიციძე, რომელმაც ვერ უზრუნველყო სკოლაში სანიტარული პირობების დაცვის საქმე და არ გაატარა განსაკომის ბრძანება სკოლებში სანიტარული ჩვევების დანერგვის შესახებ, მოიხსნას გამგის თანამდებობიდან ამავე სკოლაში მასწავლებლად დატოვებით.

16. რაიონულ ვახეთ „ჩხარის კოლმეურნეობაში“ (ა/წ 16 თებერვლის ნომერი) მოთავსებული კორესპონდენცია სათაურით „განათლების განყოფილების მუშაობა გარდაქმნას საქიროებს“, ჩაითვალოს ძირითადად დადასტურებულად.

საქ. სსრ განათლების სახ. კომისიის
მოადგილე **ლ. გეგუშიძე**

მიღების წესები

სსრ კავშირის უმაღლეს სასწავლებლებში 1939 წლისათვის.

1. უმაღლეს სასწავლებლებში მიიღებიან სსრ კავშირის ორივე სექსის მოქალაქენი 17-დან 35 წლამდე, რომლებსაც მიღებული აქვთ სრული საშუალო განათლება (ათწლედით, მუშვაკი, ტექნიკუმი, პედ. სასწავლებელი, მოზრდილთა საშუალო სკოლა, სამხედრო სკოლა—ათწლედის პროგრამის ფარგლებში) ან ატესტატი—ექსტერნატის წესით საშუალო სკოლის დამთავრების შესახებ.

შენიშვნა: ა) ის პირნი, რომლებმაც დაამთავრეს 1935 წლამდე მე-2 საფეხურის სკოლა (ჯზრწლედით) ან შვიდწლედის ბაზაზე სამწლიანი პროფესიონალური სკოლები უკრაინის სსრ-ში და ბელორუსიის სსრ-ში უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე დაიშვებიან საშ. სკოლების კურსდამთავრებულთა თანაბრად.

ბ) ტექნიკურ, სასწავლებელ დამთავრებულ პირნი უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე წარმოებიდან მოწყვეტით დაიშვებიან იმ შემთხვევაში, თუ მათ ექნებათ კანონით დაწესებული სამწლიანი საწარმოო სტაჟი. აღნიშნული სტაჟი, თანახმად სსრკ ცაკ-ის და სახკომსაბჭოს 1933 წლის 15 სექტემბრის დადგენილებისა, არ მოეთხოვებათ იმ პირთ, რომლებიც მოხვდნენ თვითუფლები ტექნიკუმის გამოშვების 5%-ში.

გ) დაუმთავრებელი უმაღლესი განათლების მქონე პირნი თუ აქვთ საშუალო სკოლის დამთავრების ატესტატი, მისაღებ გამოცდებზე დაიშვებიან საერთო წესით.

2. საშუალო სკოლა (ათწლედით) დამთავრებულნი, რომლებმაც მიიღეს „ფრიადოს-

ნობის“ ატესტატი. აგრეთვე 1939 წელს მუშვაკი დამთავრებულნი, რომლებსაც ყველა საგნებში (გარდა ხატვა, ხაზვისა) ნიშანი—ფრიადი აქვთ, უმაღლეს სასწავლებლებში მიიღებიან მისაღები გამოცდების ჩაბარების გარეშე.

ეს უფლება ვრცელდება იმ პირებზედაც, რომლებმაც „ფრიადზე“ დაამთავრეს საშუალო სკოლა (ათწლედით) ექსტერნატის წესით.

3. ის პირნი, რომლებმაც 1939 წელს დაამთავრეს ტექნიკუმი ან სასწავლებელი და ყველა საგანში ნიშანი „ფრიადი“ აქვთ (გარდა ხატვა, ხაზვა, ფიზკულტურისა), რომლებიც მოხვდნენ თვითუფლები ტექნიკუმის გამოშვების 5%-ში უმაღლეს სასწავლებლებში (თავის სპეციალობის მიხედვით) მიიღებიან მისაღები გამოცდების ჩაბარების გარეშე.

შენიშვნა: საშუალო სკოლის (ათწლედის), ტექნიკუმის ან სასწავლებლის, მუშვაკის ფრიადონებმა, რომლებსაც უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების ჩაუბარებლად შესვლის უფლება აქვთ, საარქიტექტურო და სამხატვრო უმაღლეს სასწავლებლებში ან ფაკულტეტებზე შესვლისას უნდა ჩააბარონ შესამოწმებელი გამოცდები ხატვაში, ხოლო მუსიკალური და თეატრალური უმაღლეს სკოლებში—აბარებენ სპეციალურ საგანს.

4. უმაღლეს სასწავლებლებში ყველა შემსვლილი, გარდა მე-2 და მე-3 პუნქტში აღნიშნული პირებისა აბარებს გამოცდებს შემდეგ საგნებში:

ა) რუსული ენა (წერითი თხზულება, გრა-

მატიკა, ლიტერატურა). იმ უმაღლეს სასწავლებლებში, სადაც მეცადინეობა სწარმოებს სხვა ენაზე, გამოიცდება აგრეთვე იმ ენაში, რომელზედაც სწარმოებს მეცადინეობა მოცემულ უმაღლეს სასწავლებელში.

ბ) სსრკ ხალხთა ისტორია და სსრკ კონსტიტუცია;

- გ) მათემატიკა;
- დ) ფიზიკა;
- ე) ქიმია;

ვ) ერთ-ერთი უცხო ენა — ინგლისური, გერმანული ან ფრანგული შემსვლელის არჩევით.

სასოფლო-სამეურნეო, ისტორიულ, ფილოლოგიურ, იურიდიულ, ეკონომიურ და გეოგრაფიულ უმაღლეს სასწავლებლებში ან ფაკულტეტებზე შემსვლელი დამატებით აბარებენ გამოცდას გეოგრაფიაში.

სააღმშენებლო საარქიტექტურო და სამხატვრო უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელი დამატებით აბარებენ გამოცდას ხატვასა და ხაზვაში, ხოლო კინემატოგრაფიის, ფიზკულტურის, მუსიკალური და თეატრალური უმაღლეს სკოლებში შემსვლელი აბარებენ დამატებით გამოცდას სპეციალობის მიხედვით.

გამოცდები სწარმოებს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლესი სკოლების საქმეთა სრულიად საკავშირო კომიტეტის მიერ დამტკიცებული პროგრამების მიხედვით.

5. გამოცდები რუსულ ენაში და იმ ენაში რომელზედაც სწარმოებს მეცადინეობა, მოცემულ უმაღლეს სასწავლებელში და აგრეთვე მათემატიკაში ზეპირი და წერილობითია, ყველა დანარჩენ საგნებში კი — მხოლოდ ზეპირი.

რუსულ ენაში და იმ ენაში, რომელზედაც სწარმოებს მეცადინეობა მოცემულ უმაღლეს სასწავლებელში, შეფასება ხდება ცალკე წერითი და ზეპირი გამოცდების შედეგების მიხედვით და ისმება ორი ნიშანი.

შეფასება მათემატიკაში ხდება წერითი და ზეპირი გამოცდების მიხედვით ერთობ-

რივად და იწერება ერთი შეჯამებითი ნიშანი.

6. იმ პირთა რიცხვიდან, რომლებმაც ჩააბარეს მისაღები გამოცდები, ე. ი. მიიღეს შეფასება არანაკლები „საშუალოსი“ მიღებული იქნებიან ისინი, ვისაც უფრო მაღალი შეფასება ექნება. ის პირნი, რომლებიც არ იქნებიან მიღებულნი კონკურსით იმ ფაკულტეტზე, რომელზედაც მისაღებ გამოცდას აბარებდნენ, მიიღებიან სხვა ფაკულტეტზედაც, იმ შემთხვევაში თუ აღმოჩნდება თავისუფალი ადგილი მის შემდეგ, რაც ჩარიცხული იქნება ის კანდიდატები, რომლებმაც ჩააბარეს მისაღები გამოცდები ამ ფაკულტეტზე.

განმეორებით გამოცდები არ დაიშვება.

7. განცხადების მიღება უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხვის შესახებ სწარმოებს იენისის 20-დან ავეისტოს 1-მდე.

განცხადებების შეტანა შეიძლება საბჭოთა კავშირის ყოველ-უმაღლეს სასწავლებელში, მიუხედავად განცხადების შემტანის საცხოვრებელი ადგილისა, განცხადებაში აღნიშნული უნდა იყოს შემსვლელის მიერ არჩეული ფაკულტეტი და სპეციალობა.

განცხადების შეტანა ხდება უმაღლეს სასწავლებლის დირექტორის სახელზე შემდეგი საბუთების თანდართვით:

- ა) დაწერილებითი ავტობიოგრაფია.
- ბ) ატესტატი საშუალო სასწავლებლის დამთავრების შესახებ (დედანი).
- გ) პასპორტი (უნდა წარადგინოს პირად დად გამოცდებისას).
- დ) სამი ფოტოგრაფიული სურათი (გადაღებული უნდა იყოს უქულოდ, სასურველია 3×4 სმ. ზომისა).. თვითელზე შემსვლელის ხელის მოწერით, რომელიც დამოწმებული უნდა იყოს სახელმწიფო დაწესებულების მიერ.
- ე) ცნობა სამხედრო ბეგარასთან დამოკიდებულების შესახებ. (სამხედრო ვალდებულოთათვის).

8. დირექტორთან და მისი ოფიციალური მხარეებით (შეცვლის უფლების გარეშე) იქმნება მიმღები კომისია, რომელშიაც შედიან დირექტორის მოადგილე სასწავლო ნაწილში.

ფაკულტეტის დეკანები და ორი პროფესორი. მიმღები კომისია იხილავს ყველა შემოსულ განცხადებას და ადგენს მისაღებ გამოცდებზე დაშვებულ პირთა სიას.

დირექტორი და კომისიის წევრები ვალდებული არიან პირადად შეამოწმონ შემსვლელთა ყველა დოკუმენტი.

მიმღები კომისიის ყველა დამდგენილება ძალაში შედის დირექტორის მიერ მათი დამტკიცების შემდეგ. დირექტორი ვალდებულია განცხადების შემოსვლიდან ხუთი დღის განმავლობაში აცნობოს განმცხადებელს დაშვებულია თუ არა იგი მისაღებ გამოცდებზე.

საჩივრები მისაღებ გამოცდებზე არ დაშვების შესახებ შეიძლება შეტანილი იქნეს სათანადო სახკომატის (ან უწყების) სასწავლებელთა სამმართველოში, საპუტების თანდართოვით (ავტობიოგრაფია, ატესტატის ასლი, უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორის ცნობა გამოცდებზე არ დაშვების მიზეზის შესახებ).

სასწავლებლის მთავარი სამმართველო ვალდებულია პასუხი მისცეს განმცხადებელს არაუგვიანეს სამი დღისა საჩივრის შემოსვლის მომენტიდან

9. მისაღები გამოცდები სწარმოებს აგვისტოს პირველიდან 20-მდე, ხოლო სტუდენტთა ჩარიცხვა აგვისტოს 21-დან 25-მდე.

შენიშვნა: იმ უმაღლეს სასწავლებლებში და ფაკულტეტებზე, სადაც ფრიადოსნებისაგან შემოსული განცხადებები სწარმოებენ ვაკანსიათა რიცხვის 50%-ს უმაღლეს სასწავლებლის დირექტორებს ნება ეძლევათ აწარმოონ ფრიადოსნთა ჩარიცხვა სტუდენტებად პირველიდან 10 აგვისტომდე, ფრიადოსნები უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ვაკანტური ადგილების 60%-ით.

10. მისაღებ გამოცდებს აწარმოებს დირექტორის მიერ დანიშნული სპეციალური გამოცდელი კომისია.

11. თვითებულ შემსვლელს ეძლევა საგამოცდო ფურცელი მისი ფოტოგრაფიული სურათით.

12. მისაღები გამოცდების შედეგების გან-

საზღვრა ხდება თითოეული დისციპლინის (კალკე შეფასების (ნიშნის) შემდეგ) მიხედვით: „ფრიადი“, „კარგი“, „საშუალო“ და „არადამაკმაყოფილებელი“.

13. მისაღები გამოცდების დაწყებამდე უმაღლეს სასწავლებლის დირექტორი აწყობს ყველა შემსვლელთათვის საექიმო შემოწმებას. უმაღლეს სასწავლებელთა საექიმო კომისიები, შემსვლელთა საექიმო შემოწმებისას ხელმძღვანელობენ მოცემულ სასწავლებელში შესვლისათვის ხელის შემშლელ ავადმყოფობათა სითით, რომელსაც ამტკიცებს სსრ კავშირის ჯანსახკომი და უმაღლესი სკოლების საქმეთა საკავშირო კომიტეტი.

14. გამოცდების და საექიმო კომისიის შედეგები გადაეცემა მიმღებ კომისიას, რომელსაც გამოაქვს გადაწყვეტილება უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხვის შესახებ. უმაღლეს სასწავლებელში მიღებას დირექტორი აწარმოებს თავის ერთპიროვნულ პასუხისმგებლობით.

15. უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხული პირნი, რომლებიც არასაპატიო მიზეზით არ შეუღლებიან მეცადინეობას სასწავლო წლის დასაწყისიდან, გაირიცხებიან სტუდენტთა შემადგენლობიდან.

16. უმაღლეს სასწავლებლის დირექტორებს, თუ ექნებათ თავისუფალი ვაკანსიები, ნება ეძლევათ ჩარიცხონ სტუდენტებად ის პირნი, რომლებმაც წარმატებით ჩააბარეს გამოცდები სხვა უმაღლეს სასწავლებელში, მაგრამ იქ არ იყვნენ მიღებული ვაკანსიების უქონლობის გამო ან ჯანმრთელობის მდგომარეობით არ შეეფარებოდნენ მოცემულ სპეციალობის მოთხოვნილებას.

იმ პირთათვის, რომლებმაც გამოცდები ჩააბარეს სხვა უმაღლეს სასწავლებელში, განცხადებების (წერილობითი ან ტელეგრაფით) მიცემის უკანასკნელ ვადად დაწესებულია 5 სექტემბერი.

განცხადების მიცემის იგივე ვადა წესდება იმ ფრიადოსნებისათვის, რომლებიც ვაკანსიების უქონლობის გამო არ იქნენ მიღებული სხვა უმაღლეს სასწავლებელში.

17. სტუდენტთა ჩარიცხვაში უარის თქმა-

ზე საჩივრების საბუთების დართვით (ავტობიოგრაფია, ატესტატის ასლი, ამონაწერები გამომცდელი და მიმღები კომისიის ოქმები-დან) შეიძლება შეტანილი იქნეს სასწავლო წლის დაწყებამდე სათანადო სახეობის ან უწყების სასწავლებელთა სამმართველოში.

სასწავლებელთა მთავარი სამმართველო ვალდებულია გასცეს პასუხი საჩივრებზე არაუგვიანეს სამი დღისა მისი შემოტანის მომენტიდან.

18. იმ პირობით, რომლებიც არ იყენენ დაშ-

ვებული გამოცდებზე ან საკუთარი სურვილით არ გამოსულან გამოცდებზე, რომლებმაც ვერ ჩააბარეს გამოცდები, და აგრეთვე იმათაც, ვინც გამოცდები ჩააბარა, მაგრამ უმაღლეს სასწავლებელში მიღებულნი არ იქნენ ვაკანსიების უქონლობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, ყველა წარმოდგენილი დოკუმენტით უბრუნდებათ უკანვე არაუგვიანეს ორი დღისა, იმის შემდეგ, რაც მათ შეიტანეს სათანადო განცხადება ან რაც მიმღებ კომისიამ გამოიკანა გადაწყვეტილება უარის თქმის შესახებ.

დამტკიცებულია სსრკ სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლეს სკოლის საქმეთა საკავშირო კომიტეტის მიერ.

1939 წ. 15 მარტს

მ ი ლ ე ბ ი ს ნ ე ს ე ბ ი

სსრ კავშირის კედაგოვიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის და უნივერსიტეტის დაუსწავლელ ბა ნეოფილებზე 1939 წლისათვის

1. პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწავლელ განყოფილებებზე მიიღებიან სსრ კავშირის მშრომელნი წლოვანების განუსაზღვრელად, მიუხედავად სოციალური წარმოშობისა, სქესისა, რასიულობისა და ეროვნებისა, ვინაეც აქვს მიღებული სრული საშუალო განათლება.

2. პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწავლელ განყოფილებებზე შემსვლელნი აბარებენ მისაღებ გამოცდებს იმ საგნებში და იმ პროგრამების მიხედვით, რომელიც გათვალისწინებულია სტაციონალურ უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთათვის.

ის საშუალო სკოლა დამთავრებულნი, რომლებსაც აქვს ფრიადონობის ატესტატი მიიღებიან უგამოცდოდ.

3. პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწავლელ განყოფილებებზე ჩარიცხვის დროს უბირა-

ტესობა ეძლევათ: არასრული და სრული საშუალო სკოლის მე-5—10 კლასის მასწავლებლებს და იმ მასწავლებლებს, რომლებმაც საატესტაციო კომისიის დადგენილებით უნდა მიიღონ სპეციალური განათლება პედაგოგიური ან სამასწავლებლო ინსტიტუტის მოცულობით, აგრეთვე იმ მასწავლებლებს, რომლებიც 1938/39 სასწავლო წელში ამთავრებენ არასრული საშუალო სკოლის მასწავლებელთა მოსამზადებელ შეიღ და ცხრა თვიან კურსებს.

აღნიშნული მასწავლებლები პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწავლელ განყოფილებებზე მიიღებიან მისაღები გამოცდების გარეშე. სპეციალურ დისციპლინებში, რუსულ და მშობლიურ ენაში მათი მომზადების შემდგომი შემოწმებით წინასწარ სესიების ჩატარების დროს.

4. ის მასწავლებლები, რომლებიც ასწავლიან: არასრული და სრული საშუალო

სკოლის 5—10 კლასებში და ჯერ არ გაუქლიათ საატესტაციო კომისიაში, მოზრდილთა სკოლის 5—10 კლასში, პედაგოგიურ სასწავლებელში, დაწყებითი არასრული საშუალო და საშუალო სკოლის 1—4 კლასში და აგრეთვე კომორგები, პიონერხელმძღვანელები, სკოლამდელი აღზრდის და საბავშვო სახლების დაწესებულებათა ხელმძღვანელები. აღმზრდელები და განათლების განყოფილებათა ხელმძღვანელი მუშაეები პედაგოგიურ (სამასწავლებლო) ინსტიტუტში ან უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებებზე მიიღებიან (საერთო წესით) საკონკურსო გამოცდების ჩაბარების შემდეგ. იმ პროგრამის მიხედვით, რომელიც დამტკიცებულია სტაციონალური განყოფილებებისათვის შემდეგ დისციპლინებში:

ა) რუსული ენა (წერითი თხზულება, გრატიკა, ლიტერატურა). იმ ინსტიტუტებში, სადაც მეცადინეობა მიმდინარეობს არა რუსულ ენაზე აუცილებლად გამოცდებიან დამატებით მშობლიურ ენაში

ბ) სსრკ ხალხთა ისტორია;

გ) იმ ფაკულტეტის პროფილის დისციპლინებში, რომლებზედაც შედის, სახელობარ:

ენისა და ლიტ. ფაკულ. — ლიტერატურაში, ფიზიკო-მათემატიკური .. — ფიზიკასა, და მათემატიკაში

გეოგრაფიულ ფაკულ. — გეოგრაფიაში. საბუნებისმეტყველო ფაკულ. — ბოტანიკასა და ზოოლოგიაში.

ისტორიული ფაკულ. — ისტორიაში.

უცხო ენების ფაკულ. — ერთ-ერთი ენა დასავლეთ ევროპის ენებიდან (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, ამორჩევით).

სკოლამდელი აღზრდის ფაკულ. — ლიტერატურაში.

5. გამოცდები რუსულ ენაში და იმ ენაში, რომელზედაც სწარმოებს მეცადინეობა მოცემულ პედაგოგიურ (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებებზე და აგრეთვე მათემატიკაში ზეპირი და წერილობითი, ყველა დანარჩენ საგნებში კი — მხოლოდ ზეპირი.

რუსულ ენაში და იმ ენაში, რომელზედაც სწარმოებს მეცადინეობა მოცემულ ინსტიტუტში ან უნივერსიტეტში შეფასება ხდება ცალკე წერითი და ზეპირი გამოცდების შედეგების მიხედვით და ისმება ორა ნიშანი. შეფასება მათემატიკაში ხდება ზეპირი და წერითი გამოცდის მიხედვით ერთობრივად და იწერება ერთი შეჯამებითი ნიშანი.

6. იმ პირთა რიცხვიდან, რომლებმაც ჩაბარეს მისაღები გამოცდები ე. ი. მიიტეს შეფასება არანაკლებ „საშუალოში“ მიღებული იქნებიან ისინი ვისაც უფრო მაღალი შეფასება ექნება.

განმეორებითი გამოცდები არ დაიშვება.

7. განცხადებულის მიღება პედ. ინსტიტუტის (სამასწავლებლო) ან უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებებზე ჩარიცხვის შესახებ სწარმოებს პირველი აპრილიდან 25 ივნისამდე (ჩათვლით). 25 ივნისიდან განცხადებები მიიღება მხოლოდ იმ პირთაგან ვინც საშუალო სკოლა დაამთავრა 1939 წელს.

8. იმ მიზნით, რომ უფრო ვადვილებულ იქნეს დაუსწრებელი ინსტიტუტის სტუდენტების სესიებზე და კონსულტაციებზე გამგზავრება, განცხადებების შეტანა დაუსწრებელში სტუდენტად ჩარიცხვის შესახებ შეიძლება განმცხადებლის შემტანის ახლო მდებარე სათანადო დაუსწრებელი პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის განყოფილებებზე.

9. განცხადების შეტანა ხდება დაუსწრებელი პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის დირექტორის ან უნივერსიტეტის რექტორის სახელზე შემდეგი საბუთების თანდართვით:

ა) დაწერილებითი ავტობიოგრაფია.

ბ) ატესტატი საშუალო სასწავლებლის დამთავრების შესახებ (დედანი).

შენიშვნა: იმ შემთხვევაში, როდესაც საშუალო სკოლის დამთავრების ატესტატი იმყოფება განათლების განყოფილებაში, შესაძლებელია წარმოდგენილ იქნეს ატესტატის ასლი ნოტარიუსის მიერ შემოწმებული და განათლების განყოფილების ცნობის თანდართვით, რომ დოკუმენ-

ტის დედანი ინახება განყოფილებაში. ამ ცნობის გარეშე არ შეიძლება მიღებული იქნეს ატესტატის ასლი.

გ) საატესტაციო კომისიის დადგენილების ამონაწერი შემოწმებული განათლების განყოფილების მიერ (5—10 კლასის მასწავლებელთათვის და რომლებმაც გაიარეს ატესტა(კია)).

დ) ორი ფოტოგრაფიული სურათი.

შენიშვნა: ის პირნი, რომლებმაც დაამთავრეს არასრული საშუალო სკოლის მასწავლებლობის მოსამზადებელი ცხრა თვიანი კურსები, ადგენენ ამ კურსების დამთავრების დოკუმენტს.

10. ინსტიტუტის დირექტორთან (უნივერსიტეტის რექტორთან) მისი თავმჯდომარეობით იქმნება მიძღვნილი კომისია, რომელშიაც შედიან: დირექტორის ზოადგილას (პრორექტორის) თანაშემწე დაუსწრებელ სწავლების ხაზით, ორი პროფესორი (მასწავლებელი).

მიძღვნილი კომისია იხილავს ყველა შემოსულ განცხადებას და ადგენს სივს იმ პირებისას ვინც შეიძლება მიღებული იქნეს მისაღები გამოცდების ჩაბარების გარეშე და მისაღებ გამოცდებზე დაშვებულ პირთა სიას.

დირექტორი (რექტორი) და ყველა კომისიის წევრები ვალდებული არიან პირადად შეამოწმონ შემსვლილთა ყველა დოკუმენტი. მიძღვნილი კომისიის ყველა დადგენილება ძალაში შედის ინსტიტუტის დირექტორის (უნივერსიტეტის რექტორის) მიერ მათი დამტკიცების შემდეგ.

დირექტორი ვალდებულია განცხადების შემოსვლიდან ხუთი დღის განმავლობაში აცნობოს განმცხადებელს დაშვებულია თუ თუ არა იგი მისაღებ გამოცდებზე.

საჩივრები მისაღებ გამოცდებზე არ დაშვების შესახებ და არა სწორი მოქმედების შესახებ, შეიძლება შეტანილი იქნეს განათლების სახალხო კომისარიატის უმაღლეს სკოლების სამმართველოში (დაუსწრებელი სწავლების განყოფილებაზე) 1939 წლის 1-ლ აგვისტომდე. საბუთების თანდართვით:

(ავტობიოგრაფია, ატესტატის ასლი და დოკუმენტები კომისიის ოქმის ამონაწერი).

განათლების კომისარიატის უმაღლეს სკოლების სამმართველო ვალდებულია პასუხი გასცეს განმცხადებელს არა უგვიანეს სამი დღისა საჩივრის შემოსვლის მომენტიდან.

11. მისაღები გამოცდები სწარმოებს 25 ივნისიდან 10 ივნისამდე, ხოლო დაუსწრებელ განყოფილების სტუდენტებად ჩარიცხება—11 ივლისიდან 15 ივლისამდე.

მისაღებ გამოცდებს აწარმოებს დირექტორის (რექტორის) მიერ გამოყოფილი სპეციალური გამოცდელი კომისია.

12. თვითოეულ შემსვლელს ეძლევა საგამოცდო ფურცელი მისი ფოტო სურათით.

13. მისაღები გამოცდების შედეგების განსაზღვრა ხდება თვითოეულ დისციპლინაში ცალკე შეფასების (ნიშნების) შედეგი ხარისხის მიხედვით: „ფრიადი“, „კარგი“, „საშუალო“ და „არადამაკმაყოფილებელი“.

14. გამოცდების შედეგები გადაეცემა მიძღვნილი კომისიას, რომელსაც გამოაქვს გადაწყვეტილება დაუსწრებელ განყოფილებაზე სტუდენტების ჩარიცხვის შესახებ.

მიღებას აწარმოებს დირექტორი (რექტორი) თავისი ერთპიროვნული პასუხისმგებლობით. (შეცვლის უფლების გარეშე).

15. პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის დირექტორს ან უნივერსიტეტის რექტორს, თუ ექნებათ თავისუფალი ვაკანსიები, ნება ეძლევათ ჩარიცხონ დაუსწრებელ სტუდენტებად ის პირნი, რომლებმაც ჩაბარეს გამოცდები სხვა უმაღლეს სასწავლებელში, მაგრამ არ იყვნენ მიღებული ვაკანსიების უქონლობის გამო, ან არ შეეფარდებოდათ მოცემულ სპეციალობის მოთხოვნებს.

განცხადებების (წერილობითი ან ტელეგრაფით) შეტანის უკანაპინელ ვადად დაწესებულია 11 ივნისი.

განცხადებების იგივე ვადა წესდება იმ ფრიადოსნებათათვის, რომლებიც ვაკანსიების უქონლობის გამო არ იქნენ მიღებული სხვა უმაღლეს სასწავლებელში.

16. იმ პირობით, რომლებიც არ იყვნენ დაშვებული დამოცდებზე ან საკუთარი ნება სურვილით არ გამოსულან გამოცდებზე, ან რომლებმაც ვერ ჩააბარეს გამოცდები და აგრეთვე იმათაც, ვინც გამოცდები ჩააბარეს, მაგრამ არ იქნენ მიღებული ვაკანსიების უქონლობის გამო, ყველა წარმოდგენილი დოკუმენტი უბრუნდებათ უკანვე არა უგვიანეს 10 დღისა იმის შემდეგ, რაც მიმღებმა კომისიამ გამოიტანა გადაწყვეტილება.

17. ის პირნი, რომლებიც ჩაირიცხებიან პედაგოგიური (სამასწავლებლო) ინსტიტუტის ან უნივერსიტეტის დაუსწრებელ განყოფილებაზე ვალდებულნი არიან მონაწილეობა მიიღონ წინასწარ ათდღიან სესიებზე, რომელიც ჩატარებული უნდა იქნეს მისაღები გამოცდების დამთავრებისთანავე 1 ივლისსა და 1 აგვისტოს რიცხვებს შორის.

დაბაკუნეთ წიგნი არა უგვიანეს აღნიშნულ ვადისა
Возвратите КНИГУ не позже обозначен. здесь срока

პ/მგ. რედაქტორი **ლ. გეგეშიძე**

პ/მგ. მდივანი **ს. ცაიშვილი**

გადეცა წარმოებას—15/V—1939 წ.
ხელწერილია დასაბეჭდად—1/VI—39 წ.
მოცულობა—120.000 ნიშანი
ფორმა—2 სასტამბო

სავეტორო — 3
ზომა—8×12
ჰალდის—70×108
მთავლიტის რწმ —ი—413